

Дәріхана ұйымдарын орналастыру, жабдықтау және пайдаланудың Санитарлық ережелері мен нормаларын бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік Санитарлық Бас дәрігерінің 2002 жылғы 25 наурыздағы N 9 бұйрығы. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2002 жылғы 10 сәуірде тіркелді. Тіркеу N 1818. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2010 жылғы 13 тамыздағы № 636 Бұйрығымен.

Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2010.08.13 № 636 Бұйрығымен.

"Халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығы туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 11 бабына сүйене отырып төмендегі көрсетілген тармақтарды орындауды **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Қоса беріліп отырған "Дәріхана ұйымдарын орналастыру, жабдықтау және пайдаланудың Санитарлық ережелері мен нормалары" 2002 жылдың 25 наурызында тіркелген 3.01.078.02 нөмерімен бекітілсін.
2. Осы бұйрық Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде тіркелген сәттен бастап қолданысқа енгізілсін.

К Е Л І С І Л Г Е Н

Қазақстан Республикасы
Экономика және сауда
құрылыс
істері жөніндегі
Комитетінің Төрағасы
2002 жыл 25 наурыз

Қазақстан Республикасының
мемлекеттік санитарлық министрлігінің
Бас дәрігерінің
2002 жылғы 25 наурыздағы
N 9 бұйрығымен

БЕКІТІЛДІ

"Дәріхана ұйымдарын орналастыру, жабдықтау және пайдалану" санитарлық ережелері мен нормалары

1. Жалпы ережелер

1. Нағыз санитарлық ережелер мен нормалар (әрі қарай - ережелер) дәріхана өндірісінің санитарлық-гигиеналық, санитарлық-эпидемияға қарсы, дәріхана жағдайында емдеу заттарын дайындаудың дезинфекциялық режимдері және жеке меншіктің түрлеріне байланыссыз (дәріханалар, дәріханалық бөлімдер, дәріханалық киоскілер, дәріханалық қоймалар) дәріхана ұйымдары мен мекемелері қызметкерлерінің жеке гигиенасына қойылатын негізгі талаптарды

қ а м т и д ы .

2. Осы "Дәріхана ұйымдарын орналастыру, жабдықтау және пайдалану" санитарлық ережелері Қазақстан Республикасы аумағында орналасқан дәрілік заттарды дайындау, буып-түю, сақтау және сатумен айналысатын барлық дәріхана ұйымдарында қолданылады.

3. Осы санитарлық ережелердегі талаптарының орындалуы үшін жауапкершілік дәріхана ұйымдары мен мекемелерінің басшыларына жүктеледі.

4. Мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық қадағалау органдарының және мекемелерінің келісімімен оң қорытынды алғаннан кейін және фармацевтикалық іс-әрекетпен айналысуға заң талабына сәйкес лицензия берілген жағдайда дәріхана ұйымдары (дәріханалар, дәріханалық пункттер, дәріханалық киоскілер мен дәріханалық қоймалар) қызмет көрсете алады.

5. Осы санитарлық ережелерде пайдаланылған негізгі ұғымдар:
дәріхана - емдік препараттарды дайындауды және дәрі-дәрмектерді бөлшек саудада сатуды жүзеге асыратын ұйым;

медициналық ұйымдардағы дәріхана - дәрі жасауды, медициналық ұйымдардың құрамындағы бөлімшелеріне дәрі-дәрмек құралдарын сатып алуды және таратуды іс жүзіне асырушы ұйым;

дәріхана киоскі - дәрігердің рецептісіз берілетін дәрі-дәрмек құралдарын бөлшек саудада сатуды жүзеге асыратын ұйым;

дәріхана пункті - дәрі-дәрмектерді бөлшек саудада сатуды жүзеге асыратын ұйым;

дәріхана қоймасы - дәрі-дәрмек құралдарын сақтауды және көтерме саудада сатуды жүзеге асыратын ұйым;

асептикалық жағдайлар - технологиялық процестің барлық кезеңдерінде дайын өнімге микроорганизмдердің немесе механикалық бөліктердің түсуіне жол берілмейтін стерильді дәрілік заттарды дайындау жағдайлары;

ауа шлюзі - ерекше тазалықты талап ететін үй-жайларда микроорганизмдердің немесе механикалық бөлікшелердің өтуіне жол бермеу үшін, түрлі тазалықтағы бөлмелер арасындағы ауа ағынына кедергі жасау мақсатында қызмет ететін, екі немесе бірнеше есігі бар үй-жайлар арасындағы тұйық кеңістік;

оқшауланған блок - жеке кіретін есігі бар ғимараттың сәулеттік құрамында басқа үй-жайлардан металдық, пластикалық материалдармен, немесе шыны блоктармен оқшауланған үй-жайлар кешені;

оқшауланған үй-жай - басты ғимарат құрамында басқа үй-жайлардан металдық, пластикалық материалдармен, немесе шыны блоктармен тұмшаланып оқшауланған үй-жай;

дәрілік заттың сапасы - дәрілік заттың қасиетін айқындайтын белгілер жиынтығы мен оның белгіленген нормативтік құжаттарға сәйкестігі;

дәрілік зат - фармакологиялық белсенділікке ие және дәрі ретінде қолданылатын зат ;

қалдықтар - дәрілік заттарды дайындау процесінде алынатын қосалқы өнімдер ;

түйіспелі контаминация - негізгі заттың немесе өнімнің басқа материалдармен, микробтық ластанулары, сондай-ақ үй-жайдың "тазалық" сыныбы бойынша ауа кеңістігінің ластануы;

қайта өңдеу - нормативтік құжаттарда белгіленген тиісті сапаға қол жеткізу мақсатында объектілерді қосымша өңдеу;

санитарлық киім - шикізатты, қосалқы материалдар мен дайын өнімді механикалық бөлшектерден, микроорганизмдерден және басқа да ластанулардан қорғау үшін қызметшілерге арналған қорғаныш киім жиынтығы;

стерильдік - дәрілік заттарда тірі организмдердің, олардың өмір өнімдерінің қызметі мен ыдырауының болмауы; "таза" үй-жайлар - механикалық бөліктер мен микроорганизмдер құрамы бойынша нормаланатын, ауасы таза, стерильді дәрілік заттар дайындауға арналған өндірістік үй-жайлар; жинау жабдықтары - үй-жайларды жинауға арналған құралдар (поролон губкалар, салфеткалар, шүберектер, шелектер, швабралар, щеткалар, тазалық жасау құралдары).

2. Дәріханаларды орналастыруға қойылатын талаптар

6. Дәріханалардың орналасуы:

1) жеке тұрған ғимараттарда;
2) ғимарат құрылымындағы тұрғын үй фондына кірмейтін оқшау үй - ж а й л а р д а ;

3) ғимарат құрылымындағы тұрғын үй фондына кіретін (тек бірінші қабатта) оқшау үй-жайларда орналаса алады.

7. Медициналық ұйымдардың дәріханалары:

1) медицина ұйымдарына тиісті аумақта оқшау тұрған ғимараттарда;
2) медицина ұйымдары мен мекемелерінің ғимарат құрылымындағы (тек бірінші қабатта) оқшау үй-жайларда орналаса алады.

8. Дәріханалар ғимарат құрылымында орналастырылған жағдайда үй-жайлардың оқшау блогы және бөлек кірер есіктері болуы қажет.

9. Дәріхана қоймалары:

1) жеке тұрған ғимараттарда;
2) ғимарат құрылымындағы тұрғын үй фондына кірмейтін оқшау үй - ж а й л а р д а орналаса алады.

Тұрғын үй фондына кіретін ғимарат құрылымына дәріхана қоймаларын орналастыруға тыйым салынады.

10. Дәріхана пункттері медицина ұйымдарының жанында немесе оның а у м а ғ ы н д а :

1) ғимарат құрылымындағы (тек бірінші қабатта) бөлек кірер есіктері оқшау үй - ж а й л а р д а ;

2) үй-жайлар ішіндегі оқшау блоктарда орналаса алады. Келушілерге қызмет көрсету аумағы, үй-жайлардан тыс негізгі объектіге тиісті ауданы бар оқшау блоктарда және қолданылудағы санитарлық ережелердің талаптарын орындаған жағдайда орналаса алады.

11. Дәріхана киоскілері:

1) жеке тұрған күрделі ғимараттарда;

2) ғимарат құрылымындағы бөлек кірер есіктері бар (подвалдан басқа) оқшау үй - ж а й л а р д а ;

3) үй-жайлар ішіндегі оқшау блоктарда орналаса алады.

Келушілерге қызмет көрсету аумағы, үй-жайлардан тыс негізгі объектіге тиісті ауданы бар оқшау блоктарда және қолданылудағы санитарлық ережелердің талаптарын орындаған жағдайда орналаса алады.

12. Дәріхана киоскілері, құрылыс заттарын, бояуларды, химреактивтерді, сататын дүкендерден басқа барлық дүкендерде, базарларда және басқа да сауда кәсіпорындарында бөлек кірер есіктері бар жеке, оқшау үй-жайларда немесе блоктарда орналаса алады.

13. Дәріхана бөлімі немесе дәріхана киоскілері үй-жайлар құрылымында орналастырылған жағдайда қызметтік-тұрмыстық үй-жайлар (әжетхана, душ) ғимараттың негізгі құрамына кіре алады.

14. Медицина ұйымының құрамында жұқпалы аурулар бөлімі болған жағдайда дәріхананың ауданы екі шаршы метр болатындай тамбур (дезинфекциялық шлюз) арқылы жасалған бөлек кірер есігі болуы қажет.

15. Дәріхана ұйымы - бір аумақта орналасқан негізгі және қосалқы үй-жайлар кешені.

3. Ғимараттардың, құрылыстар мен жеке үй-жайлардың және сәулеттік-жоспарлау және конструкциялық шешімдеріне қойылатын талаптар

16. Дәріханалар ұйымдарының ғимараттары мен үй-жайларының сәулеттік-жоспарлау және конструкциялық шешімдері санитарлық-гигиеналық және эпидемияға қарсы оңтайлы режимдерін, қамтушы қызметшілердің еңбек пен демалыс жағдайларын қамтамасыз етуі керек.

17. Негізгі және қосалқы үй-жайлардың құрамымен көлемі жобалау тапсырмасымен және қолданыстағы Ережелерге сәйкес белгілену тиіс.

18. Ұйым құрылымы мен үй-жайдың жоспарлануы:

1) технологиялық өзара байланысқан үй-жайлар арасындағы қысқа қашықтықтағы процесс тасқынын;

2) адамдардың және технологиялық тасқындардың өзара түйісуіне жол

б е р м е у д і ;

3) тазалығы бірдей дәрежедегі үй-жайлардың барынша топтастырылуын;

4) алуан түрлер мен сериялардың: негізгі шикізаттың, жартылай фабрикаттар мен дайын дәрілік заттардың араласуына жол берілмеуі үшін жабдықтар мен материалдардың ұтымды орналасуын;

5) техника қауіпсіздігі және өрт қауіпсіздігі нормалары мен ережелерінің сақталуын қамтамасыз етуге тиіс.

19. Негізгі және қосалқы үй-жайлардың құрамы мен алаңдары осы Ережелердің 11 қосымшасына сәйкес айқындалуы қажет.

20. Мемлекеттік санитарлық қадағалауды жүзеге асыратын органдар мен мекемелердің келісімінсіз дәріхана ұйымдары үй-жайының жобادا көзделген жоспарлануын өзгертуге, сондай-ақ үй-жайларды тікелей функционалдық мақсатсыз пайдалануға тыйым салынады.

21. Үй-жайлар өндірістік-технологиялық процестің тасқындылығы сақталуы ескерілетіндей дәрежеде орналастырылуға тиіс. Бұл түрлі дәрілік заттардың немесе олардың құрамдас бөліктерінің шатастырылуын барынша болғызбау, түйіспелі контаминацияның алдын алу және өндіріс пен бақылаудың қандай да бір сатысын өткізіп алу немесе дұрыс қолданбау қаупін азайту үшін қажет.

22. Өндірістік процестің барысына сәйкес, медициналық ұйымдарының талаптарын қабылдауға арналған кабинет экспедициялық бөлмемен қатар орналастырылуға тиіс.

23. Рецепттік-экспедициялық кабинеттегі жинақталған тапсырыстарды сақтауға арналған секциялар саны медициналық ұйымының функционалдық бөлімшелерінің санына сәйкес болуға тиіс.

24. Дәріхана ішілік ассистенттік бөлме (шлюзі бар) буып-түйетін бөлмемен тікелей өзара байланысатын және аналитикалық бөлмеге өте жақын орналастырылуы керек.

25. Асептикалық кешен үй-жайлары арасында технологиялық процесс сатыларына сәйкес, бөлмелердің тікелей өзара жалғасқан мынадай байланысы қамтамасыз етілуіне тиіс: жуатын-ыдыстарды стерильдейтін ассистенттік (инъекциялық дәрілік түрлерді, көз тамшыларын және жаңа туған балаларға арналған дәрі түрлерін дайындайтын) - шлюзі бар буып-түйетін дәрі түрлерін жабатын, стерильдейтін орын. Олар бір-бірімен беретін терезелер немесе есіктер арқылы байланысуы мүмкін.

4. Үй-жайлардың жылытылуына, желдетілуіне, микроклиматына, ауасына және жарықпен қамтамасыз етілуіне қойылатын талаптар

26. Жылыту, желдету, жарықпен қамтамасыз ету жүйесі мен ауаны кондиционерлеу үй-жай микроклиматы мен ауасының оңтайлылығын қамтамасыз етіп, дәрілік түрлердің, химиялық реактивтердің сапасына, қызметшілердің денсаулығына, сондай-ақ жабдықтардың жұмыс істеуіне жағымсыз әсер етпеуге тиіс.

27. Жылыту, желдету, ауаны кондиционерлеу және электрмен қамтамасыз ету жүйесін жоспарлауда, құрылысын жүргізуде (қайта құруда) және пайдалануда қолданымдағы арнайы нормативтік құжаттардың негізгі ережелерін және осы Санитарлық ережелермен нормаларды басшылыққа алу керек.

28. Жылыту жүйесі бүкіл жылыту кезеңінде үй-жайдағы ауаны біркелкі жылытуды қамтамасыз етуі, пайдалану процесінде бөлініп шығатын зиянды заттармен және иіспен ластануға жол бермеуі, қалыпты деңгейден артық шу туғызбауы, реттеу қондырғыларының болуы қажет және ағымдағы қызмет көрсету жұмыстарына, жөндеу мен жинауға ыңғайлы болғаны жөн.

29. Стерильдік материалдарды сақтайтын, асептикалық жағдайларда дәрі түрлерін дайындайтын үй-жайларда труба құбырлары мен арматуралардың жасырын төсемдері қарастырылады.

30. Дәріханалар ұйымдары мен мекемелерінің ғимараттарында механикалық тарту-сорып шығару вентиляциясы, терезе жақтауларында, сыртқы қабырғаларда ауа кіретін форточкалары, үстіңгі және жанама жартылай ашылып-жабылатын терезелері, тағы басқа да құрылғылары бар табиғи вентиляция, сондай-ақ ауа өздігінен қозғалатын желдеткіш арналар қарастырылады.

31. Дәріхана ұйымдары үй-жайларындағы температураның есептік параметрлері мен ауа алмастыру жиілігі осы ережелердің 1 қосымшасына сәйкес белгіленуге тиіс.

32. Вентиляция жүйесіне арналған сырттан ауа сору жер бетінен кемінде екі метр биіктіктегі таза тұстан жүзеге асырылуы қажет.

33. Бөлмедегі ауаға бактерияның жайылуы осы ережелердің 12 қосымшасының 6-бабында келтірілген жол берілуге болатын деңгейлерден аспауы шарт.

34. Өндірістік-технологиялық процестер кезінде ауаға зиянды заттар көп бөлініп шығатын үй-жайлар жергілікті сору, құралдарымен немесе ауа тартқыш шкафтармен жабдықталуы қажет.

35. Ауа өткізгіштер, ауа таратқыш және ауа қабылдағыш торлар, вентиляциялық камералар мен басқа да құрылғылар таза, механикалық зақымданусыз, коррозия белгілерінсіз, тұмшалылығы бұзылмаған қалпында ұсталуға тиіс.

36. Желдеткіштер мен электр двигателдер дыбыстық-вибрациялық талаптар мен есептеулер ескеріле отырып орнатылуы қажет, жайлап бірқалыпты жұмыс

істеп, конструкцияның вибрациясын туғызбауы шарт және тағысын тағылар.

37. Дәріхана ұйымдары мен мекемелерінің өндірістік үй-жайларында ауаның кондиционирленуін қарастыру қажет.

38. Барлық өндірістік, қызметтік-тұрмыстық және сақтауға арналған үй-жайлар еңбектің қалыпты жағдайларын жасауға қажетті (қолданудағы нормативтерге сәйкес) жарық қуатымен қамтамасыз етілуі керек, бұл әсіресе өндірістік процеске үйлесетін визуальдық бақылау жүзеге асырылатын жерлерге көбірек қатысты. Дәріхана үй-жайлары табиғи да, жасанды да жарықпен қамтамасыз етілуі керек. Санитарлық тораптар, душ және әйелдердің жеке гигиеналық бөлмелері, қойма үй-жайлары ғана жасанды жарықпен шектелуге тиіс, өйткені бұл орындарда табиғи жарықтың болуы қарастырылмаған. Әлбетте, барлық үй-жайлардың жалпы жасанды жарықпен қамтамасыз етілуі қарастырылғаны дұрыс, сонымен бірге кейбір жекелеген жұмыс орындары үшін жергілікті жарық беру көзделуі қажет. Жасанды жарық беру люминесцентті және қыздыру лампаларын қолдану арқылы жүзеге асырылады (2 қосымша).

39. "Таза" үй-жайлардағы жарық беру құралдары шаң басуға жол берілмейтіндей және тазалау жеңіл соғатын конструкцияда болып, сынған жағдайда жарықшақтары шашырамайтындай етіп бекітілуі тиіс.

5. Үй-жайларға және жабдықтарға қойылатын талаптар

40. Дәріхана ұйымдары мен мекемелерінің үй-жайлары қатаң түрде белгіленген мақсатта пайдаланылуы шарт.

41. Дәріхана ұйымдарының қабырғалары мен төбелеріне қолданылатын жөндеу материалдары ретінде, жуып-тазалау жұмыстарын жүргізуге мүмкіндік беретін бояулар, эмальдар немесе ашық түсті глазуурленген тегіс кафель плиткаларды, медициналық ұйымдарда қолдану үшін дезинфекциялауға және ультра күлгін сәулелерге төзімді су өткізбейтін заттарды, мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық қадағалау органдарының, мекемелерінің рұқсатымен пайдаланылады.

42. Өндірістік үй-жайларда (ассистенттік, жуу, стерилизация жасау, дисциплиция жасау, буып түю бөлмесі)- қабырғалар үшін олардың ұзындығы мен енін түгел қамти отырып жапсырылған кафель плиткалары пайдаланылады, төбесіне суландырмайтын сырлар пайдаланылады.

43. Едендеріне глазуурленбеген (терракотты) плиткалар, линолеум немесе релин төселіп, қиюласқан жерлері міндетті түрде сваркіленуге тиіс. Тез тұтанғыш, жанғыш, буланғыш сұйықтықтар сақталатын қоймалардың және басқа да жарылыс қаупі бар үй-жайлардың едендеріне антистатикалық және ұшқын шығармайтын материалдар төселуі керек.

44. Жабдықтар мен дәріхана жиһаздары жинап-тазалауға қол жетпейтін орындар қалдырмайтындай және жарық көздерін қалқаламайтындай болып орналастырылады. Дәріхана жабдықтарының беті ішкі жағынан да, сыртқы жағынан да тегіс болуға, бұл үшін дәрілік заттардың және химиялық реактивтердің әсеріне төзімді материалдар пайдаланылуға тиіс. Атқарылатын жұмыстарға қатысы жоқ жабдықтарды өндірістік үй-жайларға орналастыруға т ы й ы м с а л ы н а д ы .

45. Күн жақта орналасқан терезелер күн сәулесінен қорғайтын құрылғылармен (жалюздермен, маркиздермен) қамтамасыз етілуіне тиіс, олар терезенің сырт жағында немесе рамалардың арасында орналасады.

46. Үй-жайларды желдету үшін пайдаланылатын фраугтер немесе форточкалар жылы уақытта ұяларының көлемі 2x2 миллиметрден аспайтын металл немесе пластмасса торлармен қорғалады.

47. Дәліздерден, дәріхана қызметшілерінің демалыс бөлмелерінен және кабинеттерден басқа Өндірістік үй-жайларда перделер құруға, кілем төсеуге, гүл өсіруге, плакаттар ілуге болмайды.

48. Өндірістік үй-жайларда жұмыс істеуге қажетті ақпараттық стенділер мен кестелер су шүберекпен сүртуге және дезинфекциялауға мүмкіндік беретін материалдардан дайындалуы қажет.

49. Өндірістік емес үй-жайларды әшекейлік әрлеуге, оның ішінде көгалдандыруға, оларды күтіп-баптауға қажетті (шаңнан тазартатын, жуатын) мүмкіншіліктері болған жағдайда ғана жол беріледі, бірақ бұл жұмыстар аптасына кемінде бір рет орындалуы керек.

50. Келушілерге қызмет көрсету залындағы дәріхана қызметшілерінің жұмыс орындары ауа арқылы тез жұғатын инфекциялардан қорғайтын құрылғылармен ж а б д ы қ т а л у ғ а т и і с .

51. Қызметшілер қолын жууы үшін асептикалық блоктағы шлюздерде, жуу бөлмесінде, әжетханада раковиналар орнатылуға тиіс, оларды шынтақпен немесе аяқпен қосатын педальді крандармен жабдықтаған дұрыс. Қол жуғыштың жанында дезинфекциялайтын ерітінділер құйылған ыдыстар, ауа электр кептіргіштер орнатылады. Дәрілік заттарды дайындаумен және буып-түюмен айналыспайтын адамдарға өндірістік үй-жайларда раковиналарды пайдалануға р ұ қ с а т е т і л м е й д і .

52. Жуу бөлмесінде инъекциялық ерітінділер мен көз тамшыларын, ішетін дәрілік түрлерді, сыртқа қолданылатын дәрілік түрлерді дайындауға пайдаланылатын дәріхана ыдыстарын жууға арналған ванналар немесе раковиналар бөлініп, белгі соғылуы қажет. Осы ванналарда немесе раковиналарда көрсетілген дәрілік түрлерді дайындау кезінде пайдаланылатын ыдыстар (баллондар, өлшегіш цилиндрлер, құйғыштар, күпшектер) жуылады. Қол жуу үшін бөлек

раковиналар орнатылуы қажет.

53. Асептикалық блокқа, ассистенттік бөлмелерге кірер есік алдында, әжетхана тамбурындағы еденде дезинфекциялайтын ерітінділерге шыланған кеукті резеңке кілемшелер төселеді (3 қосымша).

54. Дәріханаға кірер есік алдында аяқ киімді тазалауға арналған орын жабдықталуға тиіс. Осы орынды да қажеттілікке қарай, бірақ күніне кемінде бір рет тазалап тұру керек.

55. Өндіріс қалдықтары мен қоқыстар тиісті белгі соғылған арнайы контейнерлерге тасталады. Контейнерлерді ғимарат сыртындағы арнайы бөлінген орындарға шығарып, олардың ішіндегісін тұрақты түрде шығарып отыру керек.

6. Дәрілік түрлерді асептикалық жағдайларда дайындау кезінде қойылатын санитарлық талаптар

56. Инъекцияға арналған ерітінділер, көз тамшылары мен жаңа туған балаларға арналған дәрілік заттар қолданылу тәсіліне қарамастан, стерильді болуға тиіс. Оларды жеке кірер есігі бар немесе басқа өндірістік үй-жайлардан шлюздермен бөлінген асептикалық блоктарда дайындайды. Асептикалық блокта басқа дәрілік түрлерді дайындауға жол берілмейді.

57. Асептикалық жағдайда дәрілік түрлерді дайындауға арналған үй-жайлардың қабырғалары майлы бояумен сырлануы немесе ашық түсті кафельді плиткалармен қапталуы қажет, олар дөңестерсіз, карниздерсіз және жарықшақсыз болуы керек. Төбесі желімді немесе имульсиялық бояулармен сырланады. Едендеріне линолеум немесе релин төселіп, қиюласқан жерлері міндетті түрде сваркаланады. Есіктері мен терезелері тығыз жабылатын, саңылаусыз және мұқият тазалау, дезинфекциялауға ыңғайлы болуы керек.

58. Асептикалық блок, сүзгілер орнатылған тарту-сорып шығару вентиляциясымен жабдықталып, ондағы ауаның кіруі сорылып шығарылудан артық болуға тиіс.

59. Асептикалық блоктағы, дәріхана ішілік дәрі дайындауға арналған ассистенттік блокта дистилляциялайтын, стерильдейтін бөлмелердегі ауаны зарарсыздандыру үшін, үй-жайдың әр 1 м³ көлеміне 2-2,5 Вт қуаттан бөлінетіндей есеппен, экрандалмаған бактерицидтік лампалар орнатылып, оларды адамдар болмайтын жұмыс аралығындағы үзіліс кезінде, түнде немесе арнайы бөлінген уақытта - жұмыс басталғанға дейін бір-екі сағатқа жағып қояды. Ашық лампалардың қосқыштары үй-жайға кіретін тұсқа орнатылып: "Кіруге болмайды, бактерицидтік сәуле таратқыш қосулы" немесе "Бактерицидтік шамдар жанып тұр" деген жазулары бар жарық таблолармен тұйықталып қоюға

тиіс. Экрандалмаған бактерицидтік лампа қосылған үй-жайға ол сөндірілгеннен кейін ғана, ал аталған үй-жайда ұзақ уақыт болуға экрандалмаған бактерицидтік лампа алып тасталғаннан және үй-жай ауасы тазартылғаннан кейін ғана рұқсат е т і л е д і .

60. Қызметшілер болатын кездері экрандалған бактерицидтік шамдар пайдаланылуы мүмкін. Оларды үй-жайдың әр 1 м³ 1 Вт келетіндей есеппен еденнен 1,8-2,0 метр жоғары орнатылатын, үй-жайдағы адамдар олардың сәулесіне тікелей шалдықпайтындай, нақтырақ айтқанда, көлбеу жазық бетіне 5'-тан 80'С аралығында бұрыш жасап шашырайтындай етіп орналастырады.

61. Дәрі-дәрмек қалыптарын жасап шығару кезінде ауа тазартатын желдеткіш қ о с у л ы б о л у ы к е р е к .

62. Бактерицидтік шамдардың жұмыс істеуіне оңтайлы климаттық параметрлер: жылу 18'-25'С аралығындағы температурадан, ауаның ылғалдылығы - 65 пайыздан аспауға тиіс.

63. Асептикалық блокқа кіргізілетін жабдықтар мен жиһаздар алдын-ала өңдеуден өткізіледі. Қабырғаларды сүртуге арналған тазалағыш материал ретінде поролон губкаларды немесе айналасы капрон жіппен әдіптелген салфеткаларды қолдану ұсынылады. Еденді жуып-тазалау үшін айналасы қатты маталармен тігілген, дезинфекциялайтын ерітіндімен жібітілген шүберек қолданылады (3 қосымша). Асептикалық блокты жуып-тазалауға арналған барлық құралдарға (шелек, щетка, еден жуғыш) "Асептикалық блок" деген айқын белгі соғылады және арнайы бөлмеде немесе шкафта сақталады. Нақ сол жерде асептикалық үй-жайды жуып-тазалаған сайын дезинфекцияланып, кептіріліп, қақпағы тығыз жабылатын ыдыстарға салынған жуып-тазалайтын материалдар сақталады.

64. Асептикалық блокты тыңғылықты жинап-сүрту аптасына бір рет жүргізілуі керек. Үй-жайды мүмкіндігінше жабдықтардан босатқан дұрыс. Жинап-сүртуді сатылап жүргізу қажет. Алдымен есік пен қабырғаларды, төбеден еденге қарай жуып сүртеді. Одан кейін стационарлық жабдықтарды жуып дезинфекциялайды, олардың астыңғы бөлігін тазалап, ең соңында еден жуылады. Қандай да бір электр жабдықтарын тазалап сүрткенде оның тоқ көзінен ажыратылғанына көз жеткізіп алу керек. Үй-жайды дезинфекциялағаннан кейін бактерицидтік шамдарды екі сағат қосып қояды.

65. Асептикалық блокқа кіре берісте, мөлшері 40x40см болатын, ауысымда бір рет дезинфекциялайтын ерітіндімен шыланып отыратын кеуекті резеңкеден жасалған кілемшелер төселеді (3 қосымша).

66. Асептикалық блокта жұмыс істейтін қызметшілер санитарлық талаптар мен асептикалық жағдайларда жұмыс істеу ережелерін білуі керек. Асептикалық блокта жұмыс істемейтін қызметшілердің бұл үй-жайларға кіруіне мүлдем т ы й ы м с а л ы н а д ы .

67. Асептикалық жағдайларда (дайындау, құю, буып-түю) жұмыс істеу үшін онда халаттардан, бас киімдерден, резеңке биялайдан, бахил мен төрт қабатты дәкеден, сондай-ақ стерильді, тұрақты қолданудағы орамалдардан (сүлгілерден) тұратын киімдер мен материалдар жиынтығы болуы керек. Стерильды санитарлық киім, сүлгі (салфетка) асептикалық блок шлюзінде сақталуы қажет.

Шалбар мен бас бүркеніші бар костюмді немесе дене қозғалысына жеңіл, бас бүркенішінде көзге арналған кесіктері бар комбинезонды және бахилдерді пайдалану оңтайлы болып табылады. Стерильді санитарлық киімдердің ішінен түгі бар қалың киімдерді киюге болмайды.

68. Киімдер жиынтығын бикстермен бу стерильдегіштерінде стерильдейді және жабық бикстерде үш тәуліктен аспайтын уақыт сақтайды (4 қосымша).

69. Асептикалық блок қызметшілерінің аяқ киімдерін жұмысқа дейін және жұмыстан кейін дезинфекциялайтын ерітіндімен екі рет сүртіп (3 қосымша), жабық шкафтарда немесе шлюздердегі жәшіктерде сақтайды. Асептикалық блокта ("таза" үй-жайларда) жұмыс істеуге арналған жеке пайдаланудағы (былғары) жеңіл аяқ киімдерді бактерицидтік сәуле таратқышы бар арнайы шкафтарда (жәшіктерде) сақтаған абзал.

70. Шлюзге кірер алдында қолды жуады, аяқ киім, бахил, халат, қалпақ киеді, әр төрт сағат сайын ауыстырылып отыратын таңғышпен бет-аузын таңып, ең соңында қолын дезинфекциялайды. Ерітіндіні ыдысқа құятын және аузын жабатын учаскеде жұмыс істейтін қызметшілер қолдарын тазалағаннан кейін әрбір екі сағат сайын дезинфекциялайтын ерітіндімен өңделіп отыратын резеңке биялай (7 қосымша) киіп жүруге тиіс.

71. Стерильді санитарлық киіммен асептикалық блоктың сыртына шығуға т ы й ы м с а л ы н а д ы .

72. Қолға қонған кір мен микрофлораларды кетіру үшін сабындап, щеткамен ысқылап, тырнақтың айналасына мән бере отырып, жылы ағын сумен екі минуттей жуады. Қолдың сабынын кетіру үшін сумен мұқият шаяды және бір рет немесе бірнеше рет қолданылатын (түгі жоқ мата) орамалмен сүртеді немесе ауа кептіргішпен кептіреді. Қолдың шынтағымен немесе аяқпен қосылатын педальді крандармен жабдықталған раковиналарды пайдалану ұсынылады. Стерильді киімді кигеннен кейін қолды қайтадан шайып, дезинфекциялайтын дәрілік затпен өңдейді (3 қосымша). Сабынның көп көпіретін (иісті, балаларға арналған, қара сабын) түрлерін қолданған дұрыс, мұндай сабындар қызметшілер қолына қонған м и к р о б т а р д ы ж а қ с ы к е т і р е д і .

73. Қол жууға арналған щеткаларды алдын ала жуады (3 қосымша), кептіреді, одан кейін екі қабатты пергаментті қағазға бір-бірден орайды және автоклавтарда 120°C-да 45 минут бойы стерильдейді. Қолданғанға дейін стерильді бикстерде бес күннен артпайтын мерзімде ғана сақтайды, қажетіне қарай алғанда корнцанг

немесе пинцет қолданылады, бұлар рұқсат етілген дезинфекциялайтын ерітінділері бар стақандарда сақталуға тиіс (3 қосымша).

74. Инъекцияға арналған дәрілік заттарды дайындауға арналған дәрілік және қосалқы заттар сәйкестілік сертификаттарымен расталуы және мына нормативтік құжаттардың талаптарына сәйкес келуге тиіс.

75. Стерильді ерітінділер дайындауға арналған дәрілік және қосалқы заттар асептикалық блокта штангластарда олардың физикалық-химиялық қасиеттеріне сәйкес, ластануды болғызбайтын жағдайда тығыз жабылатын шкафтарда сақталады. Штангластарды толтырудың алдында оларды жуады және стерильдейді (4 қосымша).

76. Қосалқы материалдарды (мақтаны, дәкені, пергаменттік және сүзгі қағаздарды, сүзгілерді және т.б.) осы ережелердің 4 қосымшасына сәйкес стерильдейді. Ашылған материалдарды 24 сағат ішінде қолдануға болады. Материалды алған сайын бикс (банка) тығыз жабылып отырады. Материалды стерильді пинцетпен алады. Бұл орайда қосалқы материалдар (пергаментті және фильтрлі қағаздар, қажетті көлемдегі бөлшектерге бөлінген дәкелер, мақтадан дайындалған тампондар) қолдануға дайын күйінде стерилизациялау үшін бикстерге (банкарға) салынуы керектігін ескеру қажет.

77. Бақылау нәтижесін асептикалық жағдайларда толтыру үшін алдын-ала кесілген өсімдік пергаментінің парақтары немесе калькалар қолданылады. Оларды жазу жазылатын жақтары ашылатын бет болып келетін, тілігі бар пластикалық папкаларда сақтау қажет.

78. Қарындаштарды, ластиктерді, сиямен жазылатын қаламсаптарды қолдануға тыйым салынады. Ауысымда бір рет этил спиртіне (76%-дық) шыланған дәке салфеткамен сүртілетін шарикті қаламсаптарды немесе фломастерлерді қолдануға жол беріледі. Әр жазған сайын қолды (резеңке биялайды) дезинфекциялайтын ерітіндімен тазартып отыру керек (3 қосымша).

79. Дәріханалық ыдыстарды осы ережелердің 4 және 5 қосымшаларына сәйкес жуады, кептіреді және стерильдейді. Осының алдында ауруханалардың жұқпалы аурулар бөлімінде қолдануда болған ыдыстар алдын-ала жуылады, дезинфекцияланады және стерильденеді (4 және 5 қосымша). Ыдыста жуғыш заттар қалдықтарының болуы, оның тазартылу дәрежесі осы ережелердің 6 қосымшасына сәйкес тексеріледі. Жуылғаннан кейін ыдыстар стерильденеді, аузы тығындалады және стерильдеу бөлмесінде орналасқан, іші ашық майлы бояумен сырланған немесе пластиктермен қапталған есігі тығыз жабылатын шкафтарда сақталады.

80. Дәрілік түрлерді асептикалық жағдайларда дайындауға және буып-түюге пайдаланатын стерильді ыдыстардың (баллондардың) сақталу мерзімі 24 сағаттан аспауы керек.

81. Сыйымдылығы үлкен баллондарды жуылғаннан кейін отыз минут бойы ыстық бумен зарарсыздандыруға рұқсат етіледі. Стерильдегеннен (немесе зарарсыздандырылғаннан) кейін ыдыстарды стерильді тығындармен, фольгамен жабады немесе стерильді пергаментпен орап байлайды және олардың ластануын болғызбайтын жағдайда 24 сағаттан асырмай сақтайды.

82. Тығындайтын материалдарды (тығындарды, қалпақшаларды) жуу, стерильдеу және сақтау осы ережелердің 8 қосымшасына сәйкес жүргізіледі.

83. Таза ыдыстарды асептикалық бөлмеге, ал сауыттар мен бөтелкелерді стерильдеуге өткізу бактерицидтік шамдармен жабдықталған тапсыру терезелері арқылы жүзеге асырылады. Таза ыдыстарды стерильдеуге арналған кептіргіш шкафтарды орнатқан дұрыс болады. Физикалық және химиялық тәсілдермен істейтін бу және ауа стерилизаторларының жұмысын бақылау, дәріхана және дәріхана ұйымдары арқылы жүзеге асыру. Бу және ауа стерилизаторларының жұмысын физикалық және химиялық тәсілдермен қадағалайды. Физикалық тәсілмен бақылау температураны (термометр, максималды термометр), қысымды (моновакууметр) және уақытты өлшейтін құралдармен жүзеге асырылады. Бақылаудың химиялық тәсілі химиялық тестердің, термохимиялық және термоуақыттық индикаторлардың көмегімен осы Ережелердің 9 қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады.

84. Сулы, су спиртті және майлы ерітінділері бар сауыттар мен бөтелкелерді тығындау үшін ИР-21 (ақшыл сұрғылт түсті), ИР-119, ИР-119А (сұр түсті), 52-369, 52-369/1, 52-369/2 (қара түсті) маркалы резеңке қоспаларынан жасалған тығындарды қолданады, ал стерильді емес дәрілік түрлердің сулы ерітінділеріне 25П (қызыл түсті) маркалы резеңке қоспасынан жасалған тығындарды пайдалануға жол беріледі. Үштен артық тесігі бар резеңке тығындарды пайдалануға тыйым салынады.

85. Инъекцияға арналған ерітінділерді дайындау кезінде аралық төсеніш ретінде 7730-74 МЕМСТ-тың талаптарына сай келетін лакталмаған целлофан қолданылады, ол резеңке тығынның астына қойылады.

Лакталған (термобалқығыш) целлофанды қолдануға жол берілмейді. Целлофанның түрін ажырату үшін оны суға салады, осы кезде өзгермей, қатты күйінде қалатын лакталған целлофанмен салыстырғанда, лакталмаған целлофан жұмсақ және майысқақ күйге ауысады.

86. Инъекцияға арналған ерітінділер мен көз тамшыларын дайындау кезінде шағын механизация құралдарын қолдануға олардың бөлшектерін шығарып алып жуу, дезинфекциялайтын дәрілік заттармен өңдеу немесе стерильдеу оңай болған жағдайда жол беріледі.

87. Дәріхана басшылығы дайындалатын инъекцияға арналған ерітінділердің, көз тамшыларының және жаңа туған балаларға қолданылатын дәрілік түрлердің

стерильдігіне тоқсанына кемінде екі рет лабораториялық бақылау жасауды қамтамасыз етуге, кемінде тоқсанына бір рет инъекциялық ерітінділердің пирогенділігіне іріктелген бақылау жүргізуге міндетті. Дәріханаларды микробиологиялық зерттеу әдістемесі осы Ережелердің 12 қосымшасына сәйкес жүргізіледі.

7. Үй-жайларды жинап-тазалауға, дәріхана жабдықтарын күтуге қойылатын санитарлық талаптар

88. Дәріханалардың өндірістік үй-жайлары, өндірістік жабдықтары мен өндірістік жиһаздарды жуатын және дезинфекциялайтын заттарды қолдану арқылы жуып-тазаланып тұруы керек (3 және 10 қосымша). Құрғақ тазалау жүргізуге мүлдем тыйым салынады.

89. Еденді ауысым сайын бір рет жуады, ал қабырғалар мен есіктерді дезинфекциялайтын заттарды қолдана отырып, аптасына бір рет жуады. Үй-жайдың төбесі ылғал шүберекпен айына бір рет сүртіледі.

90. Терезе әйнектері, рамалары мен олардың арасындағы кеңістіктер ыстық сумен, сабынды немесе жуғыш заттарды қолдана отырып айына бір рет жуылады. Осы орайда терезенің сырты жылдың жылы мезгілінде ғана жуылады.

91. Өндірістік үй-жайлар мен сауда залдарының жабдықтары күнделікті тазаланады, дәрілік заттарды сақтайтын шкафтар (материалдық бөлмелер) қажетіне қарай жиналып-тазаланады, бірақ аптасына бір реттен кем болмау керек.

92. Қол жууға арналған раковиналар мен санитарлық тораптар күнделікті тазаланады және дезинфекцияланады.

93. Қажет болған жағдайда үй-жай мен жабдықтар жиі-жиі жуып-тазаланып тұрады.

94. Түрлі үй-жайларды (асептикалық жағдайларда дәрілік түрлерді дайындауға арналған үй-жайларды; өзге де өндірістік үй-жайларды; сауда залын; санитарлық тораптарды) тазалау үшін жуып-тазалайтын материалдар (поролон губкалар, салфеткалар, шүберектер) және жуып-тазалайтын құралдар (шелек, леген, щетка, еден жуғыш ыдыстар) бөлінеді, оларға міндетті түрде белгі соғылады, қатаң түрде мақсат бойынша қолданылады және арнайы бөлінген жерде (бөлмеде, шкафта) бөлек сақталады.

Өндірістік жабдықтарды жинап-тазалауға арналған тазартқыш материалдар дезинфекцияланғаннан (3 қосымша) және құрғатылғаннан кейін тығыз жабылатын, белгі соғылған таза ыдыстарда (банкада, кастрюльде, ыдыстарда) сақталады.

95. Өндірістік үй-жайларды жинау мен дезинфекциялау осы мақсатқа

арналған киіммен, ал қажет болған жағдайда - респиратор киіп жүргізіледі.

96. Микроорганизмдердің төзімді түрлерінің пайда болуына жол бермеу үшін дезинфекциялайтын заттарды әр бес-алты күн сайын ауыстырып отыру қажет. Микроорганизмдердің қаулауынан аулақ болу үшін жұмысқа қолданылатын дезинфекциялайтын ерітінділерді таза, тығыз жабылатын ыдыстарда шектеулі уақыт аралығында ғана сақтау керек. Сол ерітінділерді сақтауға арналған ыдыстар жартылай босағанда, оны жаңа дайындалған ерітінділермен толтыруға б о л м а й д ы .

97. Дәріхана ұйымдарында айына бір рет санитарлық күн өткізіледі. Жинап-тазалаудан өзге, санитарлық күндері ағымдағы ұсақ жөндеу жұмыстары жү р г і з і л у і м ү м к і н .

8. Дәріхана ұйымдары қызметшілерінің еңбек, тұрмыс және жеке гигиена жағдайларына қойылатын талаптар

98. Дәріхана ұйымдарының қызметшілері мына ережелерді сақтауға міндетті:

- 1) жұмысқа келгенде, сырт киімдері мен аяқ киімдерін шешу;
- 2) жұмысты бастамас бұрын санитарлық киімдерді (халатты және қалпақты), аяқ киімді киюге, қолын жуып, дезинфекциялау (3 қосымша);
- 3) әжетханаға барарда халатты шешіп қоюға, ал әжетханадан кейін қолын мұқият жууға және дезинфекциялау;
- 4) санитарлық киіммен және аяқ киіммен дәріхана сыртына шықпау.

99. Асептикалық жағдайларда жұмыс істейтін өндіріс қызметшілері орындалатын өндірістік операцияларға (дайындау, бақылау жасау, буып-түю) сәйкес түксіз матадан тігілген санитарлық киімдер киіп жүру керек.

100. Асептикалық жағдайларда жұмыс істеу кезінде косметиканы (бояуды, тушьты, қас бояйтын қарындашты, бет қызартқышты, далапты, опаны, тырнақ пен шашқа арналған лакты) қолдануға және аэрозольдық дезодоранттарды пайдалануға сағат пен зергерлік бұйымдарды (сырға, сақина, моншақ тізбекше, білезік) тағуға тыйым салынады.

101. Өндірістік үй-жайларда тамақ ішуге, сондай-ақ жеке пайдаланып жүрген заттарды (кілттерді, құжаттарды, ақшаны, тарақты) тамақты сақтауға тыйым салынады .

102. Дәріхана ұйымдары мен мекемелерінің қызметшілеріне санитарлық киім мен санитарлық аяқ киім қолданылып жүрген нормаларға сәйкес беріледі. Санитарлық киімді аптасына екі рет, ал қажет жағдайда одан да жиірек ауыстырып отыру керек. Бұл үшін әрбір қызметкер санитарлық киімнің кем дегенде екі рет ауыстыруға болатын жиынтығымен қамтамасыз етілуге тиіс.

103. Дәрілік түрлерді дайындаумен, буып-түюмен, бақылаумен шұғылданатын қызметкерлерге ауысым алдында жеке пайдалануы үшін таза о р а м а л д а р берілуі керек.

104. Дәрілік түрлерді дайындаумен, буып-түюмен, бақылаумен және дәріхана ыдыстарын тазалап-өңдеумен шұғылданатын, сондай-ақ дайын өнімге жанасатын барлық қызметкерлер Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің бұйрығына сәйкес алдын ала және кезеңді медициналық тексеруден өтулері және тексерудің нәтижелері медициналық кітапшада жазылуы қажет.

105. Дәріхана қызметшілеріне арналған санитарлық-тұрмыстық үй-жайлар мына талаптарды сақтай отырып жабдықталуы тиіс:

1) гардероб бөлмелері жұмыс істеушілердің санына қарай жеке (үй) және жұмыс (санитарлық) киімдерін, аяқ киімдері мен бас киімдерін бөлек сақтауға мүмкіндік беретін қос есігі бар желдетілетін шкафтармен қамтамасыз етілуі к е р е к ;

2) жуынатын душ кабиналарының саны ең үлкен ауысымда жұмыс істейтіндердің 15-не бір душ кабинасы келетіндей есеппен анықталады, бірақта кемінде 1 душ кабинасы болу қажет;

3) дәріхана ұйымдары мен мекемелерінің басшылығы қызметшілердің еңбек жағдайын жақсарту жөніндегі шаралар кешенін ойластырып, сауықтыру-тұрмыстық үй-жайлар құрып отыруы қажет.

106. Дәріхана ұйымдарының қызметшілері техникалық қауіпсіздік пен өндірістік санитария жөнінде қолданылып жүрген ережелерді сақтауға міндетті.

9. Тазартылған суды және инъекцияға арналған суды алуға, тасымалдауға, сақтауға қойылатын санитарлық талаптар

107. Дәрілік түрлерді дайындауға арналған барлық үй-жайлар мен жуатын бөлмелер тазартылған сумен қамтамасыз етілуге тиіс. Дистилляциялайтын бөлме ассистенттік бөлмемен тікелей жанасуы, ассистенттік-асептикалық бөлмеге ж а қ ы н о р н а л а с у ы қ а ж е т .

108. Тазартылған және инъекцияға арналған суларды алу дистилляциялық бөлмелерде асептикалық жағдайларды сақтап және осы ережелердің 57, 58, 59-63 тармақтарына сай жүргізілуге тиіс.

109. Дәріхана басшылығы тазартылған және инъекцияға арналған суды алуға жауапты адамды тағайындайды.

110. Тазартылған су өзінің физикалық-химиялық көрсеткіштері бойынша дәрі-дәрмек құралдарының сапасын нормаландыратын мемлекеттік стандарттарға сәйкес болуы керек. Асептикалық жағдайларды талап ететін дәрілік заттарды дайындағанда, тазартылған судың микробтардан тазалығына

ерекше назар аударылады, "Ауыз су" қолданылудағы нормативтік құжаттардың талаптарына сәйкес болуы тиіс.

111. Инъекцияға және инфузияға арналған ерітінділерді дайындауға инъекцияға арналған мемлекеттік стандарттардың талабына сәйкес келетін суды пайдаланады, ол тазартылған суға жүргізілетін сынақтан өткізіліп, апирогенді болуға тиіс.

112. Тазартылған және инъекцияға арналған суды алу және сақтау осы мақсаттар үшін арнайы жабдықталған үй-жайларда жүзеге асырылады. Бұл үй-жайларда суды қайта айдап тазартуға қатысы жоқ жұмыстарды орындауға тыйым салынады.

113. Тазартылған және инъекцияға арналған суды алу оларға қоса берілетін нұсқаулықтарға сәйкес аквадистилляторлардың көмегімен жүргізіледі. Жаңа аппаратты қолданудың алдында оның конструкциясы мүмкіндік берсе, ішкі бетін этил спирті мен эфирдің (1:1) қосындысына шylanған мақтамен, содан кейін сутегі пероксидінің 6 пайыздық ерітіндісімен сүртеді. Бұдан кейін аппарат арқылы 20-30 минөт бойы буды суытпастан өткізеді, қайта айдап тазартылған судың алғашқы (40-60 литр) бөлігі пайдаланылмайды және ағызып тасталады.

114. Күн сайын, суды қайта айдаудың алдында 10-15 минөт бойы тоңазытқышын қоспай, аквадистиллятор арқылы бу өткізеді. 15-20 минөт аралығында алынған судың алғашқы бөлігі ағызып жіберіледі де, содан кейінгі суды жинай бастайды.

115. Тазартылған және инъекция үшін алынған су таза стерильденген немесе бумен өңделген өнеркәсіптік өндіріс жинақтағыштарына, яки рұқсат етілген жағдайда шыны баллондарға жиналады. Жинақтағыштарда "Тазартылған су", "Инъекцияға арналған су" деген айқын жазулар болуы керек. Егер бір мезгілде бірнеше жинақтағыштар пайдаланылатын болса, олар нөмірленеді.

116. Шыны жинақтағыштар екі тесігі бар тығындармен (қақпақшамен) тығыз жабылуы керек: бірі су келетін түтік үшін, екіншісі (күнде ауыстырылатын) стерильді мақта тампоны тығылатын шыны түтік үшін.

117. Жинақтағыштар тұғырға немесе баллонды аударғышқа орнатылады.

118. Жинақтағыштар аквадистиллятормен шыны түтіктердің, силиконды резеңке немесе суға индифферентті басқа материалдан жасалып, медицинада қолдануға рұқсат етілген және бумен өңдеу жұмыстарына төзімді шлангалардың көмегімен жалғанады. Бұлар тоңазытқыштың түтіктерімен тығыз түйістіріледі.

119. Жұмыс орындарына су жіберу су құбырлары арқылы немесе баллондармен жіберу арқылы жүзеге асырылады. Тазартылған және инъекцияға арналған суды жұмыс орнына жеткізетін құбырлар мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық қадағалау органдарының, мекемелерінің рұқсатымен, судың сапасына ықпал етпейтін және тиімді жуу мен

зарарсыздандыруға мүмкіндік беретін материалдардан жасалады.

120. Шыны және болат түтіктер пайдалануға және дезинфекциялауға ыңғайлы болу үшін ішкі диаметрі 16-20 мм-ден кем түтіктерді пайдаланған тиімді. Құбыр едәуір ұзын болған жағдайда жуу, стерильдеу және микробиологиялық анализге дистиллятты алу ыңғайлы болуы үшін әрбір 5-7 метр сайын сыртқа су шығарғышы мен крандары бар үш тармақтар орнату қ а р а с т ы р ы л у ы к е р е к .

121. Су құбырын жинау алдында, пайдалану процесі барысында он төрт күнде бір рет, сондай-ақ микробиологиялық анализ нәтижелері қанағаттандырмаған кездері жуады және дезинфекциялайды.

122. Металл және шыны су өткізгіш құбырларды зарарсыздандыру үшін олардың өзектері арқылы автоклавтан ыстық бу өткізіледі, стерильдеу уақыты құбырдың соңынан бу шыққан кезден бастап есептеледі. Бүмен өндеуді отыз м и н ө т б о й ы жү р г і з е д і .

123. Полимерлі материалдар мен шыныдан жасалған су құбырларын сутегі пероксидінің алты пайыздық ерітіндісімен алты сағат бойы стерильдейді, соңынан тазартылған сумен шаяды. Содан кейін қалыпқа келтіргіш заттардың бар-жоқтығын тексереді. Су өткізгіш құбырдың тазартылғаны жөнінде арнайы ж у р н а л ғ а т і р к е п о т ы р а д ы .

124. Шыны түтіктер мен сауыттарды пирогендік заттардан тазарту үшін калий перманганатының қышқылданған бір проценттік ерітіндісімен жиырма бес-отыз минөт бойы өңдейді. Ерітіндіні дайындау үшін калий перманганатының бір проценттік ерітіндісінің он бөлігіне күкірт қышқылының жарты проценттік ерітіндісінің алты бөлігін қосады. Көрсетілгендей етіп сауыттар мен су өткізгіш түтіктерді өндегеннен кейін сульфат-иондарға теріс реакция көрсеткенге дейін инъекцияға арналып жаңадан дайындалған сумен мұқият шаяды.

125. Дистилляттарды жеткізуді су өткізгіш құбырларға ауа кірмейтіндей және ауа тығындары пайда болмайтындай етіп жүзеге асырады. Жұмыс аяқталғаннан кейін су өткізгіш құбырдағы суды ағызып тастайды.

126. Тазартылған суды жаңа дайындалған кезінде пайдаланады немесе судың қасиетін өзгертпейтін және механикалық қосылу мен микробиологиялық ластанудан сақтайтын материалдардан жасалған жабық ыдыстарда, бірақ үш тәуліктен аспайтын уақыт бойы сақтайды.

127. Инъекцияға арналған суды жаңадан қайта айдалған күйінде пайдаланады немесе 5°C-ден 20°C-ге дейінгі немесе 80°C-ден 95°C-ге дейінгі температурада судың күйін өзгертпейтін заттардан жасалған механикалық және микробиологиялық ластанудан қорғайтын жабық сыйымдылықта сақталады, бірақ бір тәуліктен аспайтын уақыт бойы ғана сақтайды.

10. Стерильді емес дәрілік түрлерді дайындау кезіндегі санитарлық талаптар

128. Стерильді емес дәрілік түрлерді дайындау кезінде қолданылатын дәрілік заттар тығыз жабылатын штангларда ыдыстарда және олардың ластануына жол бермейтін жағдайларда сақталады.

129. Дәрілік заттарды сақтауға қолданылатын штанглар толтырылу алдында жуылады және стерильденеді.

130. Дәрілік түрлерді дайындауға, буып-түюге қажетті қосалқы материалдар осы Ережелердің 4 қосымшасына сәйкес дайындалады, стерильденеді және сақталады. Жабық күйінде үш тәуліктен артық сақтауға болмайды.

131. Дәріхана ыдыстарын пайдаланар алдында осы Ережелердің 4 және 5 қосымшаларына сәйкес жуып, стерильдейді. Стерильденген ыдыстарды үш тәуліктен артық сақтауға болмайды.

132. Дәріханада дайындалған және буып-түйілген жабуға арналған дәрі-дәрмек полиэтилен, бұрандалы пластмасса тығындарды осы Ереженің 8 қосымшасына сәйкес жуады, стерильдейді және сақтайды.

133. Дәрілік түрлерді дайындау және буып-түю кезінде қолданылатын шағын механизация құралдары соған қосымша берілген нұсқаулыққа сәйкес жуылады және дезинфекцияланады. Егер нұсқаулығында бұл жөнінде нұсқаулар көрсетілмесе, жұмыс аяқталғаннан кейін шағын механизация құралдарын бөлшектейді, оның жұмыс бөліктерін дәрілік заттардың қалдығынан тазартады, ыстық сумен (50'-60'C) жуады, содан кейін (3 және 4 қосымша бойынша) дезинфекциялайды немесе стерильдейді және ластануға жол бермейтін жағдайда сақтайды.

134. Әр ауысымның басында таразыларды, шпательдерді, қайшыларды және басқа да дәріханалық ұсақ құралдарды жуғыш заттардың жарты пайыздық ерітіндісі бар сутегі пероксидінің үш пайыздық ерітіндісімен сүртеді, содан кейін жуғыш заттардың қалдығы кеткенше, міндетті түрде бақылай отырып, тазартылған сумен шаяды.

135. Бюреттік қондырғылар мен пипеткаларды кемінде он күнде бір рет концентраттардан босатады және өлшенген қыша ұнтағы немесе жуғыш заттың жарты пайыздық ерітіндісі бар үш пайыздық сутегі пероксиді қосылған ыстық сумен (50'-60'C) жуады, содан кейін жуғыш заттар қалдығы кеткенше жуынды суды міндетті түрде бақылай отырып, таза сумен шаяды (6 қосымша).

136. Бюретті қондырғылардың ағызып шығарғыш крандарын жұмысты бастаудың алдында ерітінді тұздарының, экстракттардың, тұнбалардың қонбаларынан тазартады және спиртті эфирлік (1:1) қатынастағы қоспамен сүртеді.

137. Штангластан дәрілік заттарды таразылап немесе өлшеп алған сайын штангласың аузын, тығынын, сондай-ақ қол таразысын дәке салфеткамен сүртіп отырады. Салфетка бір рет қана пайдаланылады. Штангластар мен таразыларды жеке пайдаланатын орамалмен сүртуге тыйым салынады.

138. Сұйық дәрілік түрлерді сүзу немесе тұндыру кезінде воронкаларды, сондай-ақ ұнтақты немесе майлы масса салынған күпшектерді таразыға тартып және ыдысқа салғанға дейін пластмасса, яки металл пластинкалармен жауып қояды. Күпшектерден майларды және ұнтақтарды алып көру үшін пластмасса пластинкаларын пайдаланады.

139. Майларды дайындағаннан кейін май қалдықтарын картонның, қағаздың, лигниннің көмегімен кетіреді. Күпшектерді осы Ереженің 3-қосымшасына сәйкес жуады және стерильдейді.

140. Жұмысқа пайдаланылатын қағаз және балауызды капсулалар, шпательдер, жіптер, буатын резеңкелер және т.б. ассистенттік (буып-түю) үстелдегі жәшіктерде сақталады (жәшіктер күнделікті жуылады). Қосалқы материалдар олардың ластануын болғызбайтын жабық шкафтарда сақталады. "Дәріхана ұйымдарын орналастыру, жабдықтау және пайдаланудың Санитарлық ережелері мен нормалары" 1 қосымша

Дәріхана ұйымдарының үй-жайлардағы есептелген температура және ауа алмасу дүркіндігі _____

_____ N | |Темпера.| Ауа алмасудың |Табиғи р/с | Үй-жайлардың аталымы |тураның | дүркіндігі |жолмен | |С |_____|ауа | |бойынша | Келу |Тартып |алмасу | | ең тө. | ағыны |шығару | кезін. | | менгі | | |дегі | | көрсет. | | | тарты. | | кіші | | | лып | | | | шығу | | | | |дүркін. | | | | |дігі _____

_____ 1 2 3 4 5 6 _____

1

Халыққа қызмет көрсету залы 16 3 4 3 2 Қызмет көрсету залындағы 18 2 1 1 жұмыс үй-жайлары немесе оқшауланған жұмыс істейтін аумақ, тіркелген емдеу ұйымының тапсырыстарын қабылдауға және ресімдеуге арналған экспедициялық үй- жайлар 3 Ассистенттік, дефекторлық, 18 4 2 1 дәріхана ыдыстарын стерильдеу, дистилляциялау, буып-түю бөлмелері 4 Аналитикалық, дәрілік түрлерді 18 2 3 1 стерильдейтін, ашатын, жуатын бөлмелер 5 Дәрілік түрлерді асептикалық 18 4 2 жол жағдайларда дайындауға берілмейді арналған үй-жайлар 6 Негізгі қорларды сақтайтын үй- жайлар: 1) дәрілік, таңғыш заттарды және 18 2 3 1 медициналық мақсаттағы бұйымдарды 2) дәрілік өсімдік шикізатын 18 3 4 3 3) Минералдық суларды, 18 - 1 1 медициналық және тасымалданатын айналымдағы ыдыстарды, көзілдіріктер мен басқа да оптикалық бұйымдарды,

қосалқы материалдарды таза ыдыстарды 4) улы, психотроптық және 18 - 3 3
наркотикалық заттарды прекурсорларды 7 Тез тұтанғыш және жанғыш 18 - 10 5
сұйықтықтарды 8 Дезинфекциялаушы заттар мен 18 - 5 3 қышқылдар 9
Қызметтік-тұрмыстық үй- 18 1 1 1 жайлар _____

"Дәріхана ұйымдарын орналастыру,
жабдықтау және пайдаланудың Санитарлық ережелері мен нормалары" 2
қ о с ы м ш а

Үй-жайлардың жарықпен қамтамасыз ету нормалары, жарық көздерінің
ұсынымдары _____

_____ N | | Люкстердегі | Жарық р/с| Үй-жайлар | жұмыс орнының |
көзі | | жарықпен | | | қамтамасыз етілуі | _____

_____ 1 Қызмет көрсету залындағы
келушілерге 150 Л Ш арналған алаң 2 Жұмыс үй-жайлары немесе қызмет 300 Л
Ш көрсету залындағы жұмыс істейтін оқшауланған аймақ, дәріхана киоскісі 3
Ассистенттік, асептикалық, 500 Л Ш аналитикалық буып-түйетін бөлмелер 4
Дистилляциялайтын, дәріхана 150 Л Ш ыдыстарын стерильдейтін, дәрі-дәрмек
түрлерін стерильдейтін, жуу бөлмелері 5 Негізгі қорларды сақтайтын үй-жайлар:
150 Л Ш дәрілік, термолабильдік және таңғыш заттар мен медициналық
мақсаттағы бұйымдарды, таза ыдыстарды 6 Дезинфекциялаушы заттар мен 75 Л
Ш қышқылдарды, тез тұтанатын және жанғыш сұйықтықтарды сақтайтын үй-
жайлар 7 Медициналық және тасымалданатын 10 Қ Ш айналымдағы ыдыстарды
сақтайтын бөлмелер _____

_____ Л Ш- люминисцентті шам Қ Ш - қыздыру шамы
"Дәріхана ұйымдарын орналастыру,
жабдықтау және пайдаланудың Санитарлық ережелері мен нормалары" 3
қ о с ы м ш а

Дәріхана ұйымдарының жекелеген объектілерін дезинфекциялау және
стерилизация жасау тәртіптері _____

_____ N | Объектінің | Дезинфекция. |
Дезинфекциялаушы |Зарарсыз. р/с| аталымы | лаушы агент | тәртібі |дандыру | | |
_____ | тәсілі | | |Концен.|Темпе.| Экспо- | | | |трация |раура |
позиция| | | | % | С' | мин | _____

_____ 1 2 3 4 5 6 7 _____

_____ 1 Үй-жайлар, 1) жуғыш зат 3 30

Сүрту орналастырыл. ерітіндісі бар 0,5 ған заттар, сутегі пероксиді жабдықтар 2) бейтарап 0,25 30 Сүрту (қабырғалар, кальций есіктер, еден, гипохлориді қатты жиһаз) 3) ТРН 5225 2 60 Сүрту г) перформ 2 60 Сүрту 4) микроцид. 60 бұрку ликвид (аэрозоль) 5) бейтарап Сүрту анолит (0,05% белсенді хлор шоғырымен) 2 Резеңке мен 1) сутегі 3 80 Ертіндіге пластмассадан пероксиді батырып, жасалған соңынан бұйымдар жуады 2) жуғыш заттың 3 30 Соған ұқсас ерітіндісі бар 0,5 сутегі пероксиді 3) бейтарап 0,25 30 Соған ұқсас кальций гидрохлориді 4) ФФ гигасепті 6 15 Соған ұқсас 5) АФ лизетолы 5 15 Соған ұқсас 6) бейтарап 120 Соған ұқсас анолит (0,05 % белсенді хлор шоғырымен) 3 Шпательдер, 1) тазартылған су 98 30 Қайнату қайшылар, 2) натрий 2 15 Қайнату пинцеттер, гидрокорбонаты корнцангтер ерітіндісі және басқа ұсақ 3) сутегі 3 80 Ертіндіге металды, пероксиді батыру сондай-ақ шыны 4) бейтарап 0,25 30 Ертіндіге бұйымдар кальций батыру (ыдыстар) гидрохлориді күпшектер 5) микроцид. 60 Бұрку ликвид аэрозоль 6) ТРН 5225 2 60 Сүрту 7) бейтарап 120 Ертіндіге анолит (0,05% батыру, белсенді хлор ал ыдысты шоғырымен) өңдеу үшін сумен жуу және кептіру 15 минөт аралық 8) перформ 2 60 үзіліс жасап, 2 дүркін сүрту Ерітіндіге батыру 9) ФФ гигасепті 6 15 Ерітіндіге батыру 10) АФ лизетолы 5 15 4 Қол жууға Тазартылған су 98 30 Батыру арналған 120 45 Стерилиза. щеткалар ция 5 Кеуек резеңке 1) бейтарап 0,25 30 Ерітіндіге кілемшелер кальций батыру гидрохлориді 2) жуғыш зат 3 30 Ерітіндіге ерітіндісі бар 0,5 батыру сутегі пероксиді 3) бейтарап 120 Ерітіндіге анолит (0,05% батыру белсенді хлор шоғырымен) 6 Поролон 1) жуғыш зат 3 30 Ерітіндіге кілемшелер батыру 2) ерітіндісі бар 0,5 сутегі пероксиді 3) бейтарап 120 Ерітіндіге анолит (0,05% батыру белсенді хлор шоғырымен) 7 Жинап-тазалау 1) натрий 2 98 15 Қайнату материалы гидрокарбонаты ерітіндісі 2) сутегі 6 120 Ерітіндіде пероксиді сулау, сумен жуу және кептіру 3) бейтарап 120 Ерітіндіде анолит (0,05% сулау, сумен белсенді хлор жуу және шоғырымен) кептіру 8 Санитарлық- 1) пайдалануға 2 Жинап-сүрт. техникалық рұқсат етілген кіш жабдықтар дезинфекциялау. материалдар. (раковиналар, шы ерітінділерінің мен, поролон ванналар, бірі: губкамен унитаздар) ПЧД "Блеск", сүрту "Санитарлық", "Белка", "Санита" және т.б. 2) ТРН - 5225 2 60 Сүрту 3) перформ 2 60 15 минөт аралық үзіліспен 2 дүркін сүрту 4) бейтарап Сүрту (200 анолит (0,05% мл/м2 белсенді хлор есебімен) шоғырлануымен) 9 Қызметшілердің 1) этил спирті 76 Сабындап қолдары 2) 70' этил 0,5 жуғаннан спиртіндегі кейін дәке хлоргексидин салфеткамен биглюконаты немесе ерітіндімен суланған поролон губкамен сүрту 3) загросепт Қолдың терісін 30 секунд сүрту 4) октениман Соған ұқсас (ТРН 5721) 5) октенидерм Соған ұқсас (түссіз) 6) октенисепт 7) "С-4" 2,4 Сүртеді рецебіндегі және кепті. ерітінді реді 8)дегмин 1 Соған ұқсас ерітіндісі 10 Аяқ киім 1) жуғыш зат 3 Сүрту ерітіндісі бар 0,5 сутегі пероксиді _____

санитарлық-эпидемиологиялық қызмет органдарының рұқсаты бар дезинфекциялық заттар пайдаланылады. "С-4" ерітіндісінің рецепі - сутегі пероксиді мен құмырсқа қышқылының қоспасы. 1 литрдегі құрамы: 30% сутегі пероксиді - 17,1 мл. 100% құмырсқа қышқылы - 69 мл. тазартылған су - 1,0 л и т р г е д е й і н .

"Дәріхана ұйымдарын орналастыру, жабдықтау және пайдаланудың Санитарлық ережелері мен нормалары" 4 қ о с ы м ш а

Дәріхана ыдыстарын стерилизациялау және сақтау режимі _____
 _____ Объектінің |
 Стерилизация тәртібі |Қолда. |Стерилизация|Стерилизация аталымы |_____
 _____|нылатын | жүргізу | сақталу |Будың қысымы |Өңдеу уақыты|
 жабдық. | шарты | мерзімі |_____|_____|тар | | | Номи- |Ауыт-|
 Номи-|Ауыт-| | | |нал |қу |нал |қу | | | |мәні |шегі | мәні |шегі | | | _____
 _____ 1 2 3 4 5 6 7

8 _____
 _____ 1) булау тәсілі _____
 _____ Шыны ыдыстар, 2,0 +/-0,2 20 +/-2 Бумен Стерилизация
 Стерилизация күпшектер, стериль. сүзгілі не. жасау қорап. штангластар, (132') +/-
 2 дегіш месе сүзгі. тарында шыны мен сіз стери. стерилизация. текстиль лизация
 ланған бұйым. (санитарлық жасау қорап. дардың сте. киім жиынты. 1,1 45 +/-3
 тарында; 2 рильдік сақтау ғы, дәке, қабатты бөз мерзімі 20 мақта) (120') +/-0,1
 орамда; тәулік; бұйымдары, пергаментте, сүзгісіз коррозияға суға төзімді
 стерилизация төзімді қағаз қап. жасау қорап. металдан, 1,1 45 +/-3 шықтарда
 тарында немесе резеңкеден (120') +/-0,1 жүргізіледі өзге орамда жасалған
 стерильденсе бұйымдар 3 тәулік _____

_____ 2) ауа қолдану тәсілі _____
 _____ Шыны
 ыдыстар, 180' +/-10 60 +/-5 Ауамен Құрғақ Орам қағаздағы күпшектер, стерили.
 бұйымда сте. бұйымдардың штангластар, зация рилизация. стерильдігін
 шыныдан лауға жатқы. сақтау мерзімі және зылады; - 3 тәулік; коррозияға
 стерилиза. орамсыздары төзімді циялау суға стерилизация. материалдар 160' +/-2-
 10 150 +/-5 төзімді ланғаннан мен қоспа. қағаз қапшық кейін тікелей лардан
 орамда еште. қолдануға жасалған не сіңіріл. тиіс бұйымдар, меген қағаз
 силиконды қапшықтарда резеңке немесе орамсыз ашық ыдыс. тарда жүргізіледі _____

3) химиялық тәсіл

Шыныдан, Сутегі Шыны, Стерилиза. Стерилизация коррозияға перок. пласт. циялау жасау қорап. төзімді сидінің масса бұйымды тарында материалдар 6%-дық немесе ерітіндіге стерильді мен қоспа. ерітін. эмальмен толық простыняларға лардан, дісі қаптал. батыру салынған полимер 18' 360 +-5 ған арқылы стерилизация. материал. (эмалі жүргізіледі, ланған бұйым. дардан, 50' +-2 180 +-5 бұзыл. соңынан дардың сақта. резеңкеден маған) бұйымды лу мерзімі - 3 жасалған жабық стерильді тәулік бұйымдар ыдыстар сумен үшін жуады ұсынылады.

Стерилизатордағы температура 60-70°C дейін төмендегеннен кейін дәріхана ыдыстары алынып сол мезетте стерильді тығындармен жабылады. Қосалқы материалдар, ұсақ құралдар мен қолдануға қажетті өзге нәрселер стерильденген орам мен ыдыстарда сақталады. Сутегі пероксидінің ертіндісі жабық ыдыспен қараңғы жерде дайындалған күннен бастап 7 тәулік бойы сақталады. Стерильдеу процесінде ерітінді температурасын ұ с т а п т ұ р м а й д ы .

"Дәріхана ұйымдарын орналастыру, жабдықтау және пайдаланудың Санитарлық ережелері мен нормалары" 5 қ о с ы м ш а

Дәріхана ыдысын өңдеудің технологиялық процесі

1. Дәріхана ыдысын өңдеудің технологиялық процесін дайындау және жүргізу

1. Орам материалдарынан босатылып алынған жаңа және бұрын (ауруханалардың жұқпалы емес аурулар бөлімінде) қолданыста болған ыдыстардың жай дақтарын кетіру, дәрілік заттар қалдығынан тазарту үшін іші-сыртын ағынды сумен жуады, ал содан кейін (50+-10)'C температураға дейін қыздырылған жуғыш заттың 0,5% ерітіндісі бар дезинфекциялаушы ерітіндіге 15 м и н ө т б о й ы б а т ы р ы л а д ы .

Қатты былғанған ыдысты көбірек уақыт (2-3 сағат) сулайды.

2. Суланғаннан кейін ыдысты сол ерітіндіде қатты щеткамен (ершпен) немесе жуғыш машинамен жуады, одан кейін (50+-10)'C температурада ағын сумен кемінде 5-7 рет шаяды және тазартылған сумен ең соңында жуады. Машинамен шаю кезінде жуғыш машинаның түріне байланысты шаю режимінде 5-10 минөт ұстап тұрады. Жуылған ыдыстың тазартылуын және жуғыш заттардың толық кетірілуін 6 қосымшада көрсетілген тәсіл бойынша бақылау керек.

2. Ауруханалардың жұқпалы аурулар бөлімінен дәріханаларға келіп түсетін ыдыстарды дезинфекциялау

3. Бұрын қолданыста болған, халықтан немесе ауруханалардың жұқпалы аурулар бөлімінен дәріханаға келіп түскен дәріхана ыдыстарын 3% сутегі пероксидінің жаңа дайындалған ерітіндісімен дезинфекциялайды.

4. Жуғыш зат бар 3% сутегі пероксиді ерітіндісін ағын сумен дайындайды. 10 л 3% сутегі пероксидін дайындау үшін 1200 мл пергидрольды алып, оны судың тиісті мөлшеріне қосады. Бұл ерітіндіде ыдысты 80 минут бойы ұстап тұрады. Дайындалған дезинфекциялайтын ерітіндіні 24 сағаттан артық уақыт сақтамау керек.

Бір ерітіндіні қайталап пайдалануға жол берілмейді. Дезинфекциялаудан кейін ыдысты құбырмен келетін ағынды суда дезинфекциялайтын заттың иісі кеткенше шаяды және осы қосымшаның 2-тармағында көрсетілген әдістемеге сәйкес жуғыш заттармен жуады.

Дезинфекциялау үшін басқа да мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық қызмет органдарының рұқсаты бар дезинфекциялайтын заттарды пайдалануға болады.

"Дәріхана ұйымдарын орналастыру, жабдықтау және пайдаланудың Санитарлық ережелері мен нормалары" б қ о с ы м ш а

Жуылған ыдыстың сапасын бақылау

1. Жуылған ыдыстың тазалық дәрежесін анықтау

Жуылған ыдыстың сапасын бақылауды бөгде заттың болмауын және сауыттың бүйірлерінен оны шайғаннан кейін судың біркелкі ағуын байқау арқылы жүргізеді.

Қажет болған жағдайда синтетикалық жуғыш заттардың және жуғыш дезинфекциялайтын заттардың толық жуылғанын рН шамасы бойынша потенциометриялық тәсілмен анықтайды: ыдысты соңғы шайғаннан кейінгі судың рН бастапқы судың рН сәйкес болуы керек.

Шайғаннан кейін, стерильдеу және орын ауыстыру процесінде ыдыстардың былғануын болғызбау үшін әрбір сауытты немесе бөтелкені алюминий фольгасымен жауып қойған тиімді.

2. Жуғыш заттардың толық жуылуын анықтау

Сыналатын жуылған сауытты тазартылған сумен шаяды (сауытты сумен толық толтырады). Жуған сумен мақта тампонын сулайды, оған фенолфталеиннің спиртті ерітіндісінің 1-2 тамшысын тамызады (МФ XI 2 томы 9 8 - б е т) .

Жуғыш заттардың қалдығы болса, олар қызыл түске енеді. "Дәріхана ұйымдарын орналастыру, жабдықтау және пайдаланудың Санитарлық ережелері мен нормалары" 7 қ о с ы м ш а

Резеңке биялайларды өңдеу

Қолданылған резеңке биялайларды мемлекеттік санитарлық-эпидемиология қызмет органдары рұқсатымен пайдаланатын дезинфекциялық заттардың ерітіндісіне 30-60 минутке малып қояды, соңынан алып, ағынды сумен шаяды. Жуылған биялайларды бөлме температурасында кептіріп, содан кейін қосымша орамалмен немесе сүлгімен құрғатады.

Кептіру аяқталғаннан кейін резеңке биялайларды іші-сыртынан опалауға қолданатын талькті сеуіп, биялайлардың арасына дәке салады. Биялайларды жұптары бойынша бөлек дәкелерге орайды және осы күйінде бикске тығыздамай салып буы жақсы өту үшін 120+1°С температурада 45 минут бойы стерильдейді. "Дәріхана ұйымдарын орналастыру, жабдықтау және пайдаланудың Санитарлық ережелері мен нормалары" 8 қ о с ы м ш а

Буып түйілген дәрі-дәрмектерді тығыздап жабуға арнаған қалпақшалар мен тығындарды өңдеу және стерилизациялау

1. Алюминий қалпақшаларды дайындау және жуу

1. Инъекциялық ерітінділер мен көз тамшыларын тығындауға арналған алюминий қалпақшаларды жуғыш заттың 1-2% ерітіндісінде немесе ОП-7, ОП-10, "Прогресс" түрлеріндегі кір сабынмен 15 минут бойы құбырмен келетін ағынды суда (80+/-10)°С температурада жуады, 10 минут бойы (50+/-10)°С температурадағы сумен шаяды, содан кейін тазартылған сумен (30+/-10)°С температурада 15 минут бойы тағы шаяды.

Таза қалпақшаларды бикстерлерге орналастырады және ауа стерильдегішпен 50-60'C температурада кептіреді.

Бикстер ашылған соң 24 сағат бойы ғана сақталынады.

2. Резеңке тығындарды стерилизациялау алдындағы өңдеу және стерилизациялау

2. Тығындарды қолмен немесе кір жуу машинасымен (50-60)'C, "Лотос", "Астра", "Кристалл", "Омо" және т.б. жуғыш заттардың ыстық ерітіндісінде 3 минут бойы жуады (тығындардың салмағының жуғыш заттар ерітіндісіне қатынасы 1 : 5) .

Құбырдың ағын ыстық суында 5 дүркін шайып, соңында тазартылған сумен 1 рет шаяды ;

30 минут бойы 1%-дық натрий гидрокарбонатының ерітіндісінде қайнатады; құбырмен келетін ағынды суда 1 рет, одан кейін тазартылған сумен 2 рет шаяды ;

Бұдан соң шыны ыдыстарға орналастырып, тазартылған су құяды бетін тығыздап жауып 121'C температурадағы бу стерилизаторда (1,1 атм) тығындардың бетіндегі күкірттің, мырыштың және басқа заттардың дағын кетіру үшін бір сағат бойы ұстайды .

3. Бұрын қолданыста болған резеңке тығындарды тазартылған сумен шаяды, 2 рет 20 минут бойы суын қайта-қайта ауыстыра отырып қайнатады, сосын осы қосымшаның 4 тармағына сәйкес стерилизация жасайды.

4. Тығындарды силикондау КЭ-10-16, ПМС-200А немесе ПМС-400 (массалық үлесі 0,05-0,5%) силиконды эмульсиялармен (50'+-10')C температурада 20-30 минут бойы жүргізу ұсынылады .

Өңдегеннен кейін тығындарды 120'C температурада (қысымы 1.1 атмосфера) бу стерилизаторында 45 минут стерилизация жасайды. Жабық бикстерлердегі стерильдігін сақтау мерзімі - 3 тәулік. Ашылғаннан кейін олар 24 сағаттың ішінде пайдаланылуға тиіс .

5. Жай дайындаған кезде, резеңке тығындарды 2 тармақта көрсетілгендей стерилизация жасамай, 50'C температурада, кептіргіш шкафтарда 2 сағат бойы кептіреді, жабық ыдыстарда, салқын жерде 1 жылдан аспайтын уақыт сақтайды. Қолданудың алдында тығындарды 4-тармақта көрсетілгендей стерилизация жасайды .

3. Полиэтилен тығындарды стерильдеу алдында өңдеу және стерильдеу

6. Жаңа полиэтилен тығындарды ыстық ағын сумен (50+-10)'C бірнеше рет жуады. Қатты ластанған жағдайда тығындарды жуғыш заттарды қолдана отырып, алдын ала жуады. Одан кейін тығындарды тазартылған сумен шаяды және сутегі пероксидінің жаңа дайындалған 6%-дық ерітіндісіне 6 сағат бойы батырып қою арқылы дезинфекциялайды, артынан тазартылған сумен жуып, температурада ауа стерилизаторында кептіреді. Стерильденген тығындарды сүртілген тығыны бар банкаларда немесе бикстерлерде сақтау мерзімі - 3 тәулік.

4. Бұрандалы пластмасса тығындарды өңдеу тәртібі

7. Жаңа пластмасса тығындарды ағынды ыстық сумен бірнеше рет кептіргіш шкафта (+50-60 градуста) кептіреді. Кептірілген тығындарды жабық бикстерлерде сақтайды.

"Дәріхана ұйымдарын орналастыру, жабдықтау және пайдаланудың Санитарлық ережелері мен нормалары" 9 қосымша

Бу және ауа стерилизаторларының жұмыс тәртібін бақылау химиялық тәсілі Стерильдегіштер жұмысын бақылаудың химиялық тәсілін, химиялық тестердің, термохимиялық индикаторлардың және термоуақыттық индикаторлардың көмегімен жүзеге асырады. Химиялық тест дегеніміз - химиялық қоспалар органикалық бояғышпен немесе химиялық қоспалардың қосындысымен (балқуы үшін қажет белгілі бір температураға жеткенде өзінің агрегаттық күйі мен түсін өзгертетін заттармен) толтырылып, екі жағын пісіру арқылы тығындаған түтікше болып табылады. 1. Бу стерилизаторының жұмысын бақылау үшін қолданылатын химиялық тестер 1) Бензой қышқылы - балқу температурасы (121-122)'C, бояғыш; 2) қарапайым күкірт - балқу температурасы (121-122)'C; 3) мочеви́на - балқу температурасы (132-134)'C, бояғыш; 4) никотинамид - балқу температурасы (132-134)'C, бояғыш. Кез келген бояғыш ретінде (қышқыл фуксин, фенолдық қызыл, бромтилді көгілдір немесе генциан сия көк) бояғыштары химиялық заттармен 10:1 ара қатынасындағы қоспалар түрінде қолданылады. 2. Ауа стерилизаторының жұмысын бақылау үшін қолданылатын химиялық тестердің тізбесі:

Тиомочевина, балқу температурасы 180'C; янтарь қышқылы, балқу температурасы (180-184)'C; сахароза, балқу температурасы (180-184)'C; шарап қышқылы, балқу температурасы (180-190)'C; гидрохинон, балқу температурасы (180 - 190) 'C .

Термохимиялық және термоуақыттық индикаторлар (ТУИ) қағаз ленталардан

үзілетін индикаторлар қабаты бар жолақшалар болып табылады. Бекітілген стерильдеу режимдерін сақтағанда ғана олардың түсі қайтымсыз өзгереді. Ұсынылғандары мыналар: ТУИ - ИС, ИС - 132, ИС - 160, ИС - 180. Термохимиялық индикаторлар ретінде бақылауға арналған индикаторлық ленталар қолданылады. Егер стерильдеуден кейін химиялық тестер балқыса және химиялық индикаторлардың түсі өзгерсе, бұл стерильдеудің ойдағыдай өткенін білдіреді. 1. Бу стерилизаторларында бақылау нүктелерінің (химиялық тестердің) орналасуы _____

_____ Стерилизатор |Химиялық тестер | камерасының | қойылатын | Бақылау нүктелерінің (химиялық тестердің) Сыйымдылығы | бақылау нүкте. | орналасуы (дм3) | лерінің саны | _____
_____ тік бұрышты стерилизаторлар үшін _____

100 дейін 5 1 нүкте - тиейтін есіктің тұсында 2 нүкте - қарама-қарсы қабырғада (шығарып алатын есіктің тұсында) 3-5 нүктелер - стерилизациялық қораптардың ортасында немесе сағат тіліне қарсы, түрлі деңгейде орналастырылған стерилизацияланатын орамдардың ішінде _____

_____ дөңгелек тік стерилизаторлар үшін _____

_____ 100-ден 11 1 нүкте - камераның жоғары бөлігінде астам 750-ге 2 нүкте - камераның төменгі бөлігінде дейін қоса 3-11 нүктелер - стерилизациялық қораптардың ортасында немесе сағат тіліне қарсы түрлі деңгейде орналастырылған стерилизацияланатын орамдардың ішінде _____

_____ дөңгелек, көлбеу стерилизаторлар үшін _____

_____ 750-ден 13 1 нүкте - тиейтін есіктің тұсында астам 2 нүкте - қарама-қарсы қабырғада (түсіріп алатын есіктің тұсында) 3 - 13 нүктелер - стерилизациялық қораптардың ортасында немесе сағат тіліне қарсы түрлі деңгейде орналастырылған стерилизацияланатын орамдардың ішінде _____

1 және 2 бақылау нүктелері стерилизатор камерасында стерилизацияланатын бұйымдардың сыртында болады. 2. Ауа стерилизаторында бақылау нүктелерінің (химиялық тестердің) орналасуы _____

_____ Стерилизатор | Химиялық тестер | Бақылау нүктелерінің камерасының |қойылатын бақылау| (химиялық тестердің) орналасуы сыйымдылығы |нүктелерінің саны| (дм3) || _____

_____ 80 дейін 5 1 нүкте-камера ортасында; 2 нүкте - оң немесе сол жағындағы төменгі бөлігінде; 3 нүкте - есіктен және артқы қабырғадан бірдей қашықтықта; 4-5 нүктелер

камераның төменгі жағында (4 нүкте) және сол жақта (5 нүкте) есік тұсында. 80-нен астам 15 1-3 нүктелер камера ортасында жоғарыдан төмен қарай үш түрлі деңгейде; 4-15 нүктелер - үш деңгейдегі бұрыштарда (4-7 нүкте төменгі жағы; 8-11 нүкте ортасы; 12-15 нүктелер жоғары жағы) сағат тіліне қарсы іле отырып 80-нен астам 30 Әрбір камера үшін осыларға ұқсас екі камералы _____

Бақылау тестерін стерилизатор қабырғасынан 5 см-ден кем емес қашықтыққа орналастырады. Нүктелер камера ауқымына түгелдей, біркелкі орналасады. Химиялық заттар крафт-қағаздардан жасалған пакеттерге немесе стерилизациялайтын орамдардың ішіне салынып, бақылау аумақтарына орналастырылады. Химиялық индикатордың бастапқы жағдайының (түсінің немесе агрегаттық жағдайының) өзгеруі ауа стерилизатор жұмысының сапасын көрсетеді.

"Дәріхана ұйымдарын орналастыру, жабдықтау және пайдаланудың Санитарлық ережелері мен нормалары" 10 қ о с ы м ш а

Өндірістік үй-жайларды, технологиялық жабдықтарды дайындау

1. Өндірістік үй-жайларды, технологиялық жабдықтарды дайындау

1. Өндірістік үй-жайларды күнделікті өңдеуден өткізу.

1) Өндірістік үй-жайларды жуғыш зат бар (массалық үлесі 3%)сутегі пероксидінің ерітіндісімен өңдеу ұсынылады.

2) Егер бір ай бойы көрсетілген ерітіндіні қолдану кезінде үй-жайдағы ауаның жағдайы тазалық нормаларына сәйкес болса, онда жұмыс ерітіндісіндегі сутегі массасының үлесін 1%-ға дейін төмендетуге болады.

3) Үй-жайдың ауасында грибтер мен басқа да микрофлоралардың бары анықталған кезде жұмыс ерітіндісіндегі сутегі пероксидінің массалық үлесін 4%-ға дейін, ал спора түзгіш микрофлоралар бары анықталғанда - 6%-ға дейін көтеру к е р е к .

4) Күнделікті өңдеу әрбір ауысымнан кейін ылғалды тәсілмен жүргізіледі. Үй-жайдың қабырғалары, есіктері мен басқа да жерлері 100-150 мл/м² есеппен дайындалған жұмыс ерітіндісінде молырақ суланған поролон губкамен сүртіледі, соңынан сол ерітіндімен еден жуылады.

2. Ауқымды өңдеу .

1) Өндірістік үй-жайларды жуғыш заттар бар (массалық үлесі 6%) сутегі

пероксидінің ерітіндісімен өңдеу қажет.

2) Егер бір ай бойы үй-жайдың ауасында спора түзуші микрофлоралар мен грибтер бары байқалмаса, жұмыс ерітіндісінде сутегі пероксидінің үлесін 3%-ға дейін төмендетуге болады.

3) Жабдықтардың дәрілік заттармен тікелей араласатын бөліктерін (тораптарын) алып, бөлшектеу және 60°C температурада жуғыш ерітіндіде (массалық үлесі 0,05%) жуу, одан кейін бірнеше рет ағынды сумен, соңынан тазартылған сумен шаю керек. Жууға қолданатын судың жай көзге байқалатын механикалық қосылыстардан таза болуын бақылап отыру ұсынылады. Қажет болған жағдайда жабдықтардың бөлшектелген бөліктерін стерильдеуді өткізгіш автоклавтарда жүргізу ұсынылады, мұндағы 0,11 МПа (1,1 кгс/см²) артық қысымда және 120+1°C температурада 45 минут ұстайды, соңынан 0,07 МПа (0,7 кгс/см²) қалдық қысымда кемінде 10 минут кептіреді.

4) Жабдықтардың ішкі бөліктерін жуғыш заттардың 60°C температурадағы (массалық үлесі 0,05%) ерітіндісімен жуып, одан кейін ағынды сумен, соңынан тазартылған сумен бірнеше рет шаю керек. Жабдықтардың бөлшектелмеген бөліктерін 120+1°C температурадағы ыстық бумен 60 минут бойы стерильдейді. Қажет болған жағдайда (көлемдік үлесі 76%) этил спиртінде суланған салфеткамен сүртеді. 5) Жабдықтардың сыртқы бетін үй-жайдың ішін өңдегендей жолмен өңдейді. 2. Үй-жайдың ашық бетін өңдеу _____

Өскін |

Жұмыс ерітіндісінің құрамы | жұмыс ерітіндісінің | _____
_____ | температурасы 'C | сутегі пероксидінің | жуғыш заттың | массалық үлесі %
| массалық | | үлесі % | _____

_____ Микроорганизмдердің 6 0,5 20 споралы түрлері (150 мл/м²) 3 0,5 40-50 Көгеру 4 0,5 20 2 0,5 40-50 Микроорганизмдердің 3 0,5 20 вегетативтік түрлері 1 0,5 40-50 _____

_____ 3. Жуғыш заты бар сутегі пероксиді жұмыс ерітінділерін дайындау _____

_____ Жұмыс ерітіндісінің | Жұмыс | Пергидроль |
Жуғыш | Судың құрамы | ерітінді. | көлемі, мл | заттың | көлемі, _____
_____ | сiнiң | | салмағы, | мл Сутегі | Жуғыш заттың | көлемі, л | | г |
пероксидінің | массалық | | | массалық | үлесі % | | | | үлесі % | | | | _____

1 0,5 1 40

5 955 1 0,5 10 400 50 9550 2 0,5 1 80 5 815 2 0,5 10 800 50 8150 3 0,5 1 120 5 875 3 0,5 10 1200 50 8750 4 0,5 1 150 5 835 4 0,5 10 1500 50 8350 6 0,5 1 240 5 755 6 0,5 10 2400 50 7550 _____

_____ Жұмыс ерітінділерін дайындауды жеңілдету үшін ингредиенттердің тиісті салмағына немесе көлеміне сәйкес өлшенген ыдысты

қолданған абзал. 4. Ұсынылатын жуғыш және дезинфекциялайтын заттар 3. Жуғыш заттар: "Прогресс", "Сульфанол", "Афол", "Омо", "Айна", "Лотос", "Новость", "Биолот", "Астра", "Католит". 4. Дезинфекциялайтын заттар: Сутегі пероксиді, этил спирті, трикрезол, бейтарап анолит, 1%-дық дезаксон-1 ерітіндісі
т а ғ ы б а с қ а .

Жоғарыда аталған дезинфекциялайтын және жуғыш заттар болмаған жағдайда Қазақстан Республикасы мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық қызмет басқармасы қолдануға рұқсат еткен дезинфекциялайтын және жуғыш заттардың қолданылуы мүмкін. 5. Дезинфекциялайтын препараттармен жұмыс істеу кезіндегі сақтық шаралары 5. Дезинфекциялайтын препараттармен жұмыс істеген кезде (кұрғақ препаратты буып-түйгенде, жұмыс ерітінділерін дайындағанда, дезинфекция жасағанда) сақтық шараларын міндетті түрде сақтау керек. 6. Жұмысты халат, резеңке биялай, қорғаныш көзілдірік киіп, алжапқыш тағып атқару керек. 7. Тыныс органдарын РУ-60 респираторымен қорғайды. 8. Жұмыстан кейін қолды, бетті сабынмен мұқият жуады. 9. Ерітінді көзге, шырышты қабыққа тиген кезде барынша молырақ натрий гипосульфитінің 0,5% ерітіндісімен және барынша молырақ таза сумен жуады. Теріге тиген кезде таза с у м е н ж у а д ы .

"Дәріхана ұйымдарын орналастыру, жабдықтау және пайдаланудың Санитарлық ережелері мен нормалары" 11 қ о с ы м ш а

Дәріхана ұйымдарының құрамы мен аумақтары

1. Дәріхана _____

_____ | Медицина |Дәрілік түрлерді| Дайын
Үй-жайлардың аталымы | ұйымының | дайындау | дәрі-дәрмек |дәріханасы |
құқығы бар | дәріханасы | (ш.м) | дәріханалар | (ш.м) | | (ш.м) | _____

_____ 1. Халыққа қызмет көрсету залы, 20 15 оның ішінде: 1) дәріхана қызметшілерінің 8 7 жұмыс орны орналасқан аумақ 2) халыққа қызмет көрсетілетін 12 8 аумақ 2. Өндірістік үй-жайлар: 60 40 1) медицина ұйымдарының 10 талаптармен жұмыс істеу бөлмесі, сұраныстарды топтастыру 2) ассистенттік, аналитикалық, 20 12 дәріхана ішілік дайындауларға арналған ассистенттік бөлмелер 3) асептикалық (шлюзді) бөлме 12 12 4) дистилляциялау бөлмесі 10 8 5) жуу-стерильдеу бөлмесі 10 8 3. Негізгі сақтау үй-жайлары: 30 30 9 сонымен қатар қосымша үй- 5 5 жайлары: 4. Қосымша сақтау үй-жайлары: 1) улы және наркотикалық 5 4 заттарды сақтайтын 2) жанғыш, тез тұтанғыш 5 4 сұйықтықтарды сақтайтын 3) дезинфекциялайтын

заттар 5 5 мен қышқылдарды сақтайтын 5. Қызметтік-тұрмыстық үй- 25 25 6 жайлар: 1) меңгеруші кабинеті 2) қызметкерлер бөлмесі 3) қызметкерлерге арналған гардероб 4) жинау инвентарларын сақтау қоймасы 5) санитарлық тораб

_____ Егер дайын дәрі түрлерінің дәріханасы улы, наркотикалық, психотропты заттар мен прекурсорларды сататын болса, жоғарыда көрсетілген заттарды сақтау негізгі сақтау үй-жайларының құрамына кіреді. 2. Дәріхана қоймасы _____

_____ Үй-жайлардың аталымы | Дәріхана қоймасы (ш.м.) _____

_____ | _____ 1. Өндірістік үй-жайлар: 20 1) қабылдау-экспедициялық 20 2. Негізгі сақтау үй-жайлары: 110 дейін соның ішінде көмекші үй-жайлары 10 3. Қосымша сақтау үй-жайлары: 1) улы, наркотикалық, психотропты 6 заттар мен прекурсорлар 2) жанғыш, тез тұтанғыш сұйықтар 6 3) дезинфекциялайтын заттар мен 6 қышқылдар 4. Қызметтік және тұрмыстық үй- 20 жайлар _____

_____ 3. Дәріхана киоскісі, Дәріхана бөлімі _____

_____ Үй-жайлардың аталымы | Дәріхана киоскісі (ш.м.) | Дәріхана бөлімі (ш.м.) _____

_____ Дәріхана құралдарын орналастыру аймағы мен қызметкерлердің жұмыс б 16 орны Халыққа қызмет көрсету 4 4 аймағы _____

Дәріхана қоймасындағы сақталатын зат салмағының біртегіздік көлемі үй-жай сақтау қоймасының көлемінің 75% аспау керек. Жұмыс ауқымының, сатылатын зат түрлерінің көбеюіне байланысты дәріхана мекемелерінің ауданы берілген фармацевтік тәртіп пен Ережелер бойынша дәрілік заттарды сақтау жағдайы үшін қойылған талаптарға сәйкес келуі керек.

Дәріхана ұйымдарын медицина ұйымының ғимаратында орналастырған жағдайда әкімшілік-тұрмыстық үй-жайлар ортақ болуы мүмкін.

Дәріхана ұйымдарының қосымша қызметтік түрлері болған жағдайда, қосымша өндірістік және үй-жай қоймалары қарастырылуы қажет.

Дәріхана қоймаларында заттарды буып-түю барысында: заттарды буып-түю бөлмесінің ауданы 20 шаршы метрден кем болмауы; дистилляциянды-стерилизациялық - 10 шаршы метрден кем болмауы; жуу - 12 шаршы метрден кем болмауы керек.

"Дәріхана ұйымдарын орналастыру, жабдықтау және пайдаланудың Санитарлық ережелері мен нормалары" 12

қ о с ы м ш а

Дәріханаларды микробиологиялық зерттеу әдістемесі

1. Бактериологиялық бақылау объектілері

1. Бактериологиялық бақылау объектілері болып табылатындар:

1) Тазартылған су.

2) Стерилизациялауға дейінгі және одан кейінгі инъекцияға арналған ерітінділер. 3) Стерилизациялаудан кейін және стерильдік негіздегі асептикалық жағдайларда дайындалған көз тамшылары. 4) Инъекциялар мен көз тамшыларына арналған ерітінділерді дайындауға пайдаланылатын құрғақ дәрілік заттар. 5) Дәріхана ыдыстары, тығындар, аралық төсеуіштер, басқа да қосалқы материалдар. 6) Мүкәммал, жабдықтар, қызметшілердің қолының және санитарлық киімдерінің тазалығы. 7) Ауа. 2. Сынамаларды іріктеу 2. Сынамаларды іріктеу үшін бактериологиялық лабораториялардың тек стерильді ыдыстары ғана қолданылады, ол әр топтан екіден беске дейінгі бірлікте бақылаудан өткізіледі.

3. Дәрілік заттарды дайындауға пайдаланылатын тазартылған су (инъекцияға арналған дәрілік түрлер мен көз тамшыларынан басқасы) 500 мл (см³) кем емес көлемде стерильді ыдыстарға құйылып алынады.

Дәріханада тазартылған су келтіретін құбыр болса, сынаманы ассистент пен провизор-технологтың үстеліндегі бюреткадан жүзеге асырады. Бұл орайда бюретканың ұшын спиртке шыланған мақтаны тұтатып (алаумен) алдын ала күйдіреді. Тазартылған суға арналған құбыр жоқ болса, сондай-ақ қанағаттанғысыз нәтижелер алынғанда сынамалық тазартылған суды су жинайтын қабылдағыштан алады.

Құбырдың санитарлық жағдайын бағалау үшін тазартылған судың сынамасын тікелей құбырдан (кез-келген учаскесінен) алады.

4. Инъекцияға арналған ерітінділер мен көз тамшыларын дайындауға пайдаланылатын тазартылған судың сынамасын 15-20 см³ мөлшерінде стерильді ыдыстарға дистилляциялау жүргізіліп жатқан сыйымдылықтардан тікелей құйып алады.

5. Инъекцияға арналған ерітінділерді тікелей дайындау кезінде (дайындалған сәттен бастап бір жарым сағаттан кешіктірмей) құйып алады және стерильдеу жүргізілетін сол ыдысымен лабораторияға жеткізеді.

6. Инъекцияға арналған ерітінділерді және көз тамшыларын, сондай-ақ асептикалық тәсілмен дайындалған көз тамшыларын дәріхананың өз орамымен жеткізеді.

Дәріханалардың сауда залындағы көз тамшыларын емдеу-профилактика

ұйымдары мен халыққа босатылатын дәріхана орамында жеткізеді. Көз тамшыларының үш-төрт аталымын ассистент үстелінен де, сөреден де алған д ұ р ы с .

7. Құрғақ дәрілік заттарды (көрсетілімдері бойынша) отыз-елу грамм мөлшерінде стерильді қасықтар мен стерильді ыдыстарға салып алады; егер дәрілік зат таблеткалар түрінде болса - оны да фламбирленген пинцеттермен отыз-елу грамм мөлшерінде іріктеп алады.

8. Инъекцияға арналған ерітінділер мен көз тамшыларын құюға дайындалған дәріхана ыдыстарының бірдей сыйымдылықтағы үш данасын оларды дайындау сәтінде алады. Сауыттарды лабораторияға тығындалған күйінде жеткізеді, бұл үшін дәріхананың (дәрілік заттарды босату үшін пайдаланатын) тығындары мен аралық төсеуіштері қолданылады.

9. Тығындарды (қабықтан, полиэтиленнен, резеңкеден жасалған) және аралық төсеуіштерді инъекцияға арналған ерітінділер мен көз тамшыларын дайындау сәтінде фламбирлеуден кейін пинцетпен аузы кең стерильді ыдыстарға (колбаларға, банкаларға) салып алады, одан кейін стерильді мақта-дәке тығындармен тығындайды және қағаз қалпақшалармен жауып қояды.

10. Инъекцияға арналған ерітінділерді дайындау үшін пайдаланылатын сүзгіш воронкаларды, өлшегіш белгісі бар колбаларды, цилиндрлерді 10 см³ стерильді құбыр суымен шаю арқылы бақылайды, оларды шайған сұйықтық бар пробиркаларды зерттеу үшін лабораторияға жеткізеді.

11. Дәріханаларда қолданылатын пипеткаларды 10 см³ стерильді құбыр суы бар пробиркада бірнеше рет шаяды, оны шайған сұйықтығы бар пробиркаларды зерттеу үшін лабораторияға жеткізеді. 12. Мүкәммалдан, жабдықтардан дәріхана қызметкерлерінің қолы мен санитарлық киімдерінен алынған шайындыны стерильді, бір проценттік пептонды судың бес миллилитрі бар пробиркаға бекітілген таяқша ұшындағы стерильді мақта тампонымен алады. Тампонды қорек бергіш ортада ылғалдап алады және сол пробиркадағы пептонды суға батырып салып қояды. Шайынды алу тәсілімен бақылау жүргізуге жататын нысандардың бағдарлық тізбесі: 1) провизор-технологтың жұмыс орны; 2) инъекцияға арналған ерітінділер дайындайтын үстел; 3) көз тамшыларын дайындайтын үстел; 4) провизор-технологтың құрғақ дәрілік заттарды өлшейтін таразылары; 5) инъекциялық ерітінділер мен көз тамшылары бар ыдыстарды тығындауға арналған аралық төсеуіштер мен тығындарды сақтауға пайдаланатын ыдыстар, күпшектер, бюреткалар, пластмасса пластинкалар; 6) таразылар; 7) ассистент бөлмесіндегі су краны; 8) қызметшілердің қолының тазалығы, оның ішінде дәрілік түрлерді қолдану кезіндегі тазалығы; 9) қызметшілердің қол сүртетін орамалы; 10) қызметшілердің санитарлық киімдері. 13. Ауа сынамасын мына үй-жайлардан алады: 1) асептикалық блоктан; 2) дәрілік түрлер мен

дәріхана ыдыстарын стерильдеу бөлмесінен; 3) ассистенттік бөлмеден; 4) буып-түйетін бөлмеден; 5) дефектарлық бөлмеден; 6) дәрілік заттарды сақтайтын үй-жайдан; 7) жуу бөлмесінен; 8) қызмет көрсету залынан. 14. Ауа сынамасын алуды мына шарттарды сақтай отырып жүргізеді: 1) сынамаларды алатын тұстардың биіктік деңгейі жұмыс үстелі биіктігінің деңгейіне сәйкес болғанда; 2) желдеткіштер мен есіктер жабық кезде; 3) үй-жайды жуып-тазалағаннан кейін кемінде жарты сағат өткенде; 4) жұмыс істеуге дайын үй-жайда немесе жұмыс аяқталған кезде.

Ауа сынамасын ауаның бактериологиялық анализін жүргізетін (Кротов аппараты, ПОВ, ПАБ және т.б.) аспаптарының көмегімен аспирациялық тәсіл қолдану арқылы алады. Ауаны тарту жылдамдығы минөтіне жиырма бес литр болуға тиіс, бактериялардың жалпы санын анықтау үшін жүз литр, алтын түстес стафилакоккты анықтау үшін екі жүз елу литр, көгеру және ашытқы грибоктарын анықтау үшін де екі жүз елу литр көлеміндегі ауа өткізілуі керек.

Бактериялардың жалпы санын анықтау үшін сынамаларды қорек бергіш екі пайыздық агарға, алтын түстес стафилококкты анықтау үшін сары-тұзды агарға, көгеру мен ашытқы грибоктарын анықтау үшін Сабуро ортасынан алады; ауа сынамасын аспирациялық тәсілмен алу үшін сіңірілгіш ортаны он екі-он бес миллилитрлік ыдыстарға құяды.

Ерекше жағдайларда дәріхананың өндірістік үй-жайы ауасын сынамаға седиментациялық тәсілмен алуға жол беріледі. Бұл кезде етті пептонды агары бар Петри ыдысын он бес минөт бойы, сары түсті агары, Сабуро ортасы бар ыдыстарды - жиырма бес минөтке ашық күйінде орналастырады.

3. Зерттеу тәсілдемелері

15. Дәрілік түрлерді (инъекцияға арналған дәрілік түрлер мен көз тамшыларынан басқасын) дайындауға қолданылатын тазартылған суды зерттеулер:

1) Тазартылған судың 1 см³-дегі мезофильді аэробтық және факультативтік-анаэробтық микроорганизмдердің санын анықтауды былайша жүргізеді: зерттелетін суды 1 см³-тен екі Петри ыдысына құяды, содан кейін балқытылған және суытылған (45°C) агарды үстіне құйып, соңынан 37°C температурада жиырма төрт сағат ұстайды. Содан кейін қорек беретін агардың бетіндегі, сондай-ақ ішіндегі өніп шыққан колониялардың санын анықтайды. Санауды міндетті түрде лупаның көмегімен жүргізеді. Анализ нәтижелерін есептеп шығару кезінде екі ыдыста да өніп шыққан колониялардың санынан орташа арифметикалық мәнді шығарып алады. Көгеру және ашытқы грибоктарын анықтау үшін зерттелетін суды 0,5 см³-тен Сабуро ортасы бар

Петри ыдысына себелейді және 20-22°C температурада үш-төрт тәулік инкубациялайды. Одан кейін екі ыдыстағы көгеру және ашытқы грибоктарының санын анықтайды. Зерттелетін судың 1 см³-дегі мезофильді аэробтық және факультативтік-анаэробтық микроорганизмдердің санын қорек беретін агары және Сабуро ортасы бар ыдыстарда өніп шыққан бактериялардың санын қосарқылы анықтайды.

2) Ішек таяқшалары тобындағы бактериялар титрын анықтау, қолданылушы нормативтік құжаттарға сәйкес жүргізіледі.

16. Инъекциялық ерітінділер мен көз тамшыларын дайындауға арналған тазартылған суды және стерильдеуге дейінгі инъекцияға арналған ерітінді мен стерильді негізде асептика шартын сақтай отырып дайындалған көз тамшыларын зерттеу.

1) Мезофильді аэробтық және факультативтік-анаэробтық микроорганизмдерді анықтауды осы әдістеменің 15-тармағының 1)-тармақшасына сәйкес жүргізеді.

2) 1 см³-гі ішек таяқшалары тобындағы бактериялардың бар екенін анықтау былайша жүргізіледі: 1 грамм (см³) көлеміндегі дәрілік заттарды араластырылған 9 см³ глюкоза-пептонды ортаға, Кесслер немесе Код ортасына себеді. Себінділерді 37°C температурада жиырма төрт сағат бойы өндіреді, одан әрі қарай Эндо ортасына секторлар бойынша сеуіп, соңғыларды 37°C температурада жиырма төрт сағат бойы инкубациялайды және себілгендерді тексеріп шығады. Өсінділер болған жағдайда күдік туғызған колониялардан жағынды алып, Грамм тәсілі бойынша бояп, микроскоппен қарайды. Грамм теріс таяқшалар бар екені анықталса, колониялардың қалған бөлігін қалқымасы бар глюкоза-пептонды ортаға немесе жартылай сұйық глюкозаға көшіріп себеді, 37°C температурада он сегіз-жиырма төрт сағат бойы инкубациялайды. Глюкоза-пептонды ортада немесе жартылай сұйық глюкозада қышқыл мен газдың болуы ішек таяқшалары тобындағы бактериялардың бар екенін айғақтайды.

3) Ішек таяқшалары тобындағы бактериялардың санын анықтау: 1 грамм (см³) дәрілік заттарды ыдысқа себеді және оған Эндо ортасын құяды (тереңдетіп себу тәсілі). 37°C температурада он сегіз - жиырма төрт сағат инкубациялағаннан кейін ішек таяқшалары тобына тән колонияларды есепке алады.

17. Инъекцияға арналған ерітінділер мен көз тамшыларын дайындауға қолданылатын құрғақ дәрілік заттарды зерттеу.

1) Дәрілік түрлерді дайындауға қолданылатын тазартылған суды және ыдыстарды, тығындарды, аралық төсеуіштерді бактериологиялық бақылау қанағаттанарлық нәтиже беруімен бір мезгілде бактериологиялық анализ бірнеше рет қанағаттандырмайтын нәтиже бергенде және патогендік емес

микроорганизмдердің болуына жол берілетін нормалар шегінен асқан жағдайда ғана зерттеулерді жүргізеді.

2) Құрғақ дәрілік заттарды дәріханада дайындалатын инъекциялар мен көз тамшыларына арналған ерітінділердің сәйкес концентрациясын алу мақсатында тазартылған суға ерітеді. Дайындалған ерітінділерді зерттеу көлемі мен тәсілі осы әдістеменің 16-тармағына сәйкес болады.

18. Инъекцияға арналған стерильді ерітінділер мен көз тамшыларын зерттеу.

Дәрілік заттардың стерильдігін бақылау үшін триогликольді орта мен Сабуро сұйықтығы ортасын қолданады, бұл тәсілде сіңіріп алу ортасының көлемі себуге арналған үлгілер көлемінен он есе артық болуы керек. Әр үлгіні екі пробиркаға немесе екі сауытқа себеді. Тиогликоль ортасында себілген үлгілерді 30°C-тен 35°C температураға дейінгі аралықта, ал Сабуро ортасында себілген үлгілерді 20°C-тен 25°C температура аралығында инкубациялайды. Себінділерді сегіз тәулік бойы күнделікті қарап тұрады. Өскіндер (ортаның лайлануы, тұнба қабыршағы) көрінген жағдайда микробтардың өсуін бактериоскопиялық жағынан дәлелдеу үшін олардың жағындыларын дайындайды.

19. Дәріхана ыдысын, тығындарды, аралық төсеуіштерді, цилиндрлерді т.б. з е р т т е у .

1) З е р т т е у г е д а й ы н д ы қ :

Лабораторияға жеткізілген аталымы бірдей үш сауытты 10 см³ құбырмен келген стерильді сумен ретімен жуады. Әр сауытты мұқият шая отырып, бір сауыттағы суды екіншісіне шамдал жалынының үстінде ұстап тұрып құяды.

Тығындар мен аралық төсеуіштер жеткізілген ыдысқа 10 см³ құбырмен келетін стерильді суды құйып, оны мұқият шаяды.

2) Жуынды сұйықтықтағы мезофильді аэробтық және факультативтік-анаэробтық микроорганизмдердің санын айқындауды осы әдістеменің 15тармағының 1)-тармақшасына сәйкес жүргізеді. Жуынды сұйықтықтың 1 см³-де анықталған колониялар санын онға көбейтеді, бұл аталымы бірдей үш сауыттың немесе таңдап алынған тығын мен аралық төсеуіштердің, басқа да дәріхана ыдыстарының (цилиндрлердің, воронкалардың, пипеткалардың) толық жуылған бетіндегі бактериялар құрамына тең сан болады.

3) Ішек таяқшалары тобындағы бактерияларды анықтауды былайша жүргізеді : жуынды сұйықтық 8 см³ қалдығын концентрацияланған глюкоза-пептонды ортаның 1 см³ көлеміне себеді және 37°C температурадағы термостатта он сегіз-жиырма төрт сағат бойы инкубациялайды. Зерттеулердің одан әрі қарайғы барысын осы Әдістеменің 16-тармағының 2)-тармақшасына сәйкес жүргізеді.

20. Ауаны зерттеу әдістемесі.

1) Қоректі агарлардағы және сарғыш-тұзды агарлардағы себінділермен әкелінген ыдыстарды 37°C температурада он сегіз-жиырма төрт сағат бойы

термостатта инкубациялайды, сарғыш-тұзды аграрлардағы себінділерді қосымша тағы жиырма төрт сағат бойы бөлме температурасында ұстайды. Сабуро ортасындағы себінділерді 22-28°C температурада төрт тәулік инкубациялайды.

Бактериялардың жалпы жойылуын анықтау үшін қырық сегіз сағат өткеннен кейін себінділерді көреді, өсіп шыққан колониялардың санын анықтайды және ауаның 1 м³-не шаққандағы есебін шығарады.

2) Алтын түстес стафилококктардың сандық құрамын анықтау үшін қырық сегіз сағат инкубациялаудан кейін себінділерді сарғыш-тұзды агарда байқап көреді, стафилакокктардың бөлу күдігі бар колонияларды санап, классикалық схема бойынша тану-айқындауларды жүргізеді. Танып-айқындағаннан кейін алынған қорытындылардан ауаның 1 м³-не шаққандағы есебін шығарады.

3) Көгеру және ашытқы грибоктарының санын анықтау үшін тоқсан алты сағат инкубациялағаннан кейін көгеру және ашытқы грибоктарының өсіп шыққан колонияларын санайды және ауаның 1 м³-не шаққандағы есебін шығаруды Омелянский әдісі бойынша жүргізеді (100 см³ аған бетіне бес минуттің ішінде 10 литр ауа құрамында болатын бактерия қонады деген болжам жасалады). Сондықтан агары бар стандартты (диаметрі 9 см) Петри ыдысын он минут экспозициялағанда (қойып қойғанда) қайта есептеп шығару көбейткіші 80-ге тең алынады.

21. Шайындыларды зерттеу әдістемесі.

1) Шайындылардағы ішек таяқшалары тобына кіретін бактерияларды анықтау Эндо ортасында 37°C температурада жиырма төрт сағат инкубациялаудан өткізілген пробиркалардан алынған себінділермен жүргізіледі. Эндо ортасындағы себінділерді 37°C температурада он сегіз-жиырма сағат ұстайды. Себінді бар ыдыстарды жиі қарап тұрады. Эндо ортасында энтеробактерияларға тән қызыл металл түстес жылтырлығы бар немесе онсыз, ортасы қарайған қызғылт, ашық қызыл шырышты колониялар бары байқалса, жағындыларды дайындап, Гама бойынша бояйды.

Зерттеудің әрі қарайғы барысын осы әдістеменің 16-тармағындағы 2)-тармақшаға сай жүргізеді.

2) Ағындылардағы патогенді стафилакокктардың болуын зерттеу кезінде жинақталу ортасы ретінде жарты миллилитрден ағынды сұйықтықтың себілген пробиркаларға бес миллилитрден құйылған натрий хлоридінің 6,5% ерітіндісі немесе бір пайыздық глюкоза ерітіндісі бар сорпа қолданылады. Себілген пробиркаларды 37°C температурада жиырма-жиырма төрт сағат бойы инкубациялайды, одан кейін сарғыш-тұзды, сүтті тұзды немесе сүтті-сарғыш-тұзды агараға себуді жүзеге асырады.

Зерттеудің одан кейінгі барысын стафилококктарға жасалатын зерттеудің классикалық схемасына сәйкес жүргізеді.

4. Басқа зерттеулер

22. Көкшіл іріңді таяқшаларға жүргізілетін зерттеулер суға, дәрілік заттарға, ағындыларға арнаулы себулер жүргізудің қажеті жоқ. Бұл бактериялар Эндо және басқа орталарда өзіне тән өскелеңдік сипатқа ие. Негізгі дифференциалдық белгілері - грамм теріс таяқшалар пигменттерді өндіреді, өзіне тән иісі болады, оксидаза жағымды, Симокс және Козер ортасында цитраттарды кәдеге асырады, желатинді сұйылтады, 42°C температурада сорпада өседі, натрий хлоридінің 6,5% -дық ерітіндісі бар ортада өспейді.

23. Протеус бактерияларына жүргізілетін зерттеулер.

Эндо ортасында өзіне тән өскелеңдік сипатқа ие болатындықтан Протеус текті бактерияларды анықтау үшін тазартылған суға, дәрілік заттарға және ағындыларға арнайы себулерді жүргізудің қажеті жоқ. Қажет болған жағдайда оларды түр жағынан ұқсастыру жүргізіледі.

5. Жүргізілген зерттеулер нәтижесін бағалау өлшемдері

24. Дәрілік заттарды (инъекцияға арналған дәрілер мен көз тамшыларынан басқасын) дайындауға қолданылатын тазартылған су қолданылып жүрген нормативтік құжаттардың талаптарына сәйкес болуы тиіс.

25. Инъекцияға арналған ерітінді мен көз тамшыларын дайындауға қолданылатын тазартылған су стерильдеуге дейінгі инъекцияға арналған ерітінділер мен стерильді негізде асептика шарттарын сақтай отырып дайындалған көз тамшылары. Мезофильді аэробтық және факультативтік-анаэробтық микроорганизмдер санының жол берілетін шектеулі саны - осы әдістеменің 8-тарауында көрсетілгендерге сәйкес анықталады. Дайындалған ерітінділердің 1 см³-де ішек таяқшалары тобындағы бактерияларға ж о л б е р і л м е й д і .

26. Инъекцияға арналған ерітінділерді және көз тамшыларын дайындауға қолданылатын құрғақ дәрілік заттар.

Мезофильді аэробтық және факультативтік-анаэробтық микроорганизмдерге жол берілетін шектеулі көлем осы әдістеменің 8-тармағына сәйкес болады. Дайындалған ерітінділердің 1 см³-де ішек таяқшалары тобындағы бактерияларға жол берілмейді.

27. Дәріхана ыдыстары, тығындар, аралық төсеуіштер, воронкалар, цилиндрлер және басқалары. Мезофильді аэробтық және факультативтік-анаэробтық микроорганизмдердің (үш сауыттың, бес аралық төсеуіштің, басқа да дәріхана ыдыстарының бетіндегі) жол берілетін көлемі - жүз елу. Ішек таяқшалары тобындағы бактериялар ағынды сұйықтықтың 8 см³-де

болуына жол берілмейді. 6. Дәріхана ұйымдары үй-жайы ауасына микроб таралуына баға беру өлшемдері _____

_____ Үй-жайдың | Жұмыс шарты | Ауаның 1м3-дегі|Ауаның 1м3-дегі|Ауаның 1м3-дегі аталымы | |микроорганизм. | алтын түстес | көгеру және | |дер колониясы. | стафилококк | ашытқы | |ның жалпы саны | саны | грибоктарының | | | саны _____

_____ 1 2 3 4 5 _____

_____ Асептика бөлмесі жұмысқа 500 жоғары болмауы тиіс Болмауы тиіс дейін емес 3 көп 3 көп болмауы Жұмыстан 1000 жоғары болмауы керек керек кейін емес Ассистенттік, жұмысқа 750 жоғары болмауы тиіс Болмауы тиіс буып-түйетін, дейін емес 3 көп 3 көп болмауы дефекторлық жұмыстан 1000 жоғары болмауы керек керек бөлмелер, кейін емес дәрілік заттарды сақтайтын үй- жайлар Жуу бөлмесі жұмыс 1000 жоғары 3 көп 12 дейін кезінде емес болмауы керек Қызмет көрсету жұмыс 1500 жоғары 10 дейін 20 дейін залы кезінде емес _____

_____ 7. Шайындылар 28. Шайындыларда ішек таяқшалары тобындағы бактериялардың, алтын түстес стафилакокктардың, көкшіл іріңді таяқшалардың болуына жол берілмейді. 29. Дәріханалардан әкелінген барлық зерттелетін сынамаларда көкшіл іріңді таяқшалардың болуына жол берілмейді. 30. Зерттелетін сынама көлемінде Протеус текті бактериялардың болуына жол берілмейді. 8. Дәріханаларда дайындалатын дәрілік түрлер құрамында патогендік емес микроорганизмдердің болуына жол берілетін шектегі нормативтер _____

_____ N | | 1 см3-де жол | р/| Аталымы | берілетін шектегі | Ескерту с | |микро-организмдер | | | құрамы | _____

_____ 1 2 3 4 _____

_____ 1 Стерилизациялауға дейінгі инъекцияға арналған ерітінділер, дайындалғаннан кейін 1-1,5 сағаттан кешіктірілмей: 1) Глюкозалар 5%-40% 20-30 2) 0,9% натрий хлориді 20-30 3) 0,25% және 2% новокаин 20-30 4) Натрий хлориді 5,0 ерекше жағдайда Калий хлориді 0,07 50 дейін Кальций хлориді 0,12 Новокаин 2,5 Инъекцияға арналған су - 1л 5) Рингер-Локк 6) Сергозин 40% _____

_____ 2 Көз тамшылары: 1) Еритін сульфацил ерітіндісі (натрий 5-7 альбуциді 20% және 30% 2) 1% атропин сульфаты ерітіндісі 5-7 3) 1% дикаин ерітіндісі 5-7 4) Этилморфин гидрохлоридінің 5-7 диониннің 1% ерітіндісі 5) Калий иодидінің 2% ерітіндісі 5-7 6) 0,25% синтомицин ерітіндісі 5-7 7) Мырыш сульфаты 0,025 5-7 Бор қышқылының 2% ерітіндісі - 10,0 8) Мырыш сульфатының 0,25% ерітіндісі - 5-7 10,0 9) Пилокарпин гидрохлоридінің 1%, 2%, 10-15 4% ерітіндісі 10) 0,25%

прозерин ерітіндісі 5-7 11) Рибофлавин 0,001 (0,002) 5-7 Аскорбин қышқылы 0,05 (0,03) Глюкоза 0,2 Тазартылған су - 10,0 12) Рибофлавин 0,002 5-7 Калий иодиді 0,3 Аскорбин қышқылы 0,05 Тазартылған су - 10.0 3. Тазартылған су 1) Стерильді ерітінділерді дайындау үшін 10-15 Микробтармен қолданылатын тазартылған су айдағаннан ластануды кейін дереу қолданылатын тазартылған су барынша шектейтін жағдайда тазартылған суды алу және сақтау кезінде 2) Стерилизациялаудан кейін асептикалық 0-3 тәсілмен көз тамшыларын және концентрацияланған ерітінділерді (концентраттарды) дайындауға қолданылатын тазартылған су _____

_____ Мамандар: Омарбекова А.Т. Икебаева Ә.Ж.